

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

**1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT
FİNANSAL TABLOLAR VE BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU**

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş. Genel Kurulu'na

A. Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

1. Görüş

Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş.'nin ("Şirket") 31 Aralık 2018 tarihli finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; kâr veya zarar tablosu ve diğer kapsamlı gelir tablosu, özkaynaklar değişim tablosu ve nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere finansal tablo dipnotlarından oluşan finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, ilişikteki finansal tablolar Şirket'in 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait finansal performansını ve nakit akışlarını Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na ("TFRS'lere") uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

2. Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartları'nın bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları'na ("BDS'lere") uygun olarak yürütülmüştür. Bu Standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun "Bağımsız Denetçinin Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları" bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar ("Etik Kurallar") ile finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Şirket'ten bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3. Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

<i>Kilit denetim konuları</i>	<i>Konunun denetimde nasıl ele alındığı</i>
Garanti gider karşılıkları Şirket'in 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla toplam 49.833.149 TL tutarında garanti karşılığı bulunmakta olup muhasebe politikalarına ve garanti karşılık tutarlarına ilişkin açıklamalar Not 2.4, 2.5 ve 11'de yer almaktadır. Şirket, garanti taahhüdü ile satışını gerçekleştirdiği ürünleri için garanti kapsamında katlanmayı öngördüğü işçilik ve malzeme giderlerini içeren tamir ve bakım masraflarını, satılan ürünlerin müteakip yıllarda söz konusu olabilecek geri dönüş olasılıkları ve tamir ve bakım tutarlarını tahmin ederek garanti karşılıklarını hesaplamaktadır. Söz konusu hesaplamada kullanılan malların tamir ve bakım için geri dönüş olasılıkları ve gerçekleştirilecek tamir ve bakım seviye ve maliyetleri Şirket'in geçmiş yıllardaki gerçekleşme istatistikleri kullanılarak tahmin edilmektedir. Söz konusu garanti karşılıklarının tamlığı ve doğruluğu, yukarıda özetlenmiş olan önemli derecede yönetimin yargı ve tahminlerine dayanması ve 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla finansal tablolar açısından önemli seviyede olması nedeniyle "garanti gider karşılıklarının muhasebeleştirilmesi" hususu tarafımızdan kilit denetim konusu olarak belirlenmiştir.	Garanti karşılıkları için uyguladığımız denetim prosedürleri özetle; söz konusu karşılıkların hesaplanması ve muhasebeleştirilmesi sürecinin anlaşılması, hesaplamalarda kullanılan verilerin doğruluğu ve tamlığına ilişkin gerçekleştirilen detay testler ve söz konusu hesaplamalarda yer alan yönetim tahmin ve varsayımlarının makullüğünün değerlendirilmesi prosedürlerini içermektedir Şirket'in garanti karşılıklarının hesaplanmasında kullanılan satış gerçekleştirilmiş ve garanti süresi devam eden malların satış adetlerinin tamlığı ve doğruluğu, söz konusu malların garanti kapsamının başladığı ve biteceği dönemlerin doğruluğu ve kapsamda bulunan mallar için taahhüt edilen garanti içeriğinin doğruluğunun tespiti için detay testler gerçekleştirilmiş olup söz konusu veriler satış sözleşmeleri ile karşılaştırılmış ve önemli bir uyumsuzluğa rastlanmamıştır. Şirket Yönetimi'nin garanti karşılıklarının hesaplanması için kullandığı garanti kapsamındaki malların hangi kapsamda ve olasılıkla bakımı yapılacağı veya tamir edileceği, söz konusu süreçler için katlanmayı öngördüğü maliyetlere ilişkin tahminlerin doğruluğuna ilişkin olarak söz konusu tahminlerin bazı olan geçmiş yıllarda gerçekleşmiş olan maliyet ve dönüş oranlarına ilişkin detay testler gerçekleştirilmiş ve kullanılan tahmin ve varsayımlarla karşılaştırıldığında önemli bir farklılığa rastlanmamıştır. Cari yıl içerisinde garanti kapsamında yapılan işlemlerin gerçekleşen maliyetleri ile geçmiş yıllarda finansal tablolarda muhasebeleştirilen garanti karşılık tutarları karşılaştırılmış ve bu kapsamda maliyet tahminlerine ilişkin önemli bir hususa rastlanmamıştır. Ayrıca söz konusu garanti karşılıklarına ilişkin dipnotların TMS 37-"Karşılıklar, koşullu borçlar ve koşullu varlıklar" standardına uygun olduğu görülmüştür.

Kilit denetim konuları	Konunun denetimde nasıl ele alındığı
Nakit akış riskinden korunma işlemleri Şirket, kullanmış olduğu yabancı para kredilerinden dolayı yabancı para riskine maruz kalmaktadır. Not 2.4 ve 2.5 'de açıklandığı üzere, Şirket 39.333.333 Avro tutarındaki kredilerini, gerçekleşme olasılığı yüksek ihracat gelirleri nedeniyle maruz kalınan Avro spot kur riskine karşı korunma aracı olarak kullanmakta ve bu kapsamda yapılan 'etkinlik testi' neticesinde nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulamaktadır. Şirket, etkin olarak nitelendirilen kredi işlemlere ilişkin kur farkı kazanç ve kayıplarını, özkaynaklarda "riskten korunma kazanç/(kayıpları)" olarak muhasebeleştirilmektedir. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla özkaynaklar altındaki 'nakit akış riskinden koruma kazanç/kayıpları' hesabında vergi sonrası 53.579.549 TL tutarında kayıp bulunmaktadır. Denetim çalışmalarımızda bu konuya aşağıdaki nedenlerden dolayı odaklanmış bulunuyoruz: - Son yıllarda makro-ekonomik koşullardan dolayı özellikle döviz kurlarındaki oynamalar, Şirket'in mali tablolarındaki kur riskini ve nakit akış riskinden korunma işlemlerinin önemli derecede etkileyebilmektedir. - Şirket'in nakit akış riskinden korunma işlemlerinin etkinlik testleri için yapılan hesaplamalar; ürün fiyatları ve ihracat bazlı satış miktarları gibi yönetimin önemli yargı ve tahminlerini içermektedir. - İlgili yönetim tahminlerinin doğası gereği, önemli belirsizlikler içermesi ve etkinlik testlerinin uzmanlık gerektiren yapısından dolayı, 'nakit akış riskinden korunma işlemleri' kilit denetim konusu olarak ele alınmıştır.	Nakit akış riskinden korunma işlemleri için uyguladığımız denetim prosedürleri özetle; söz konusu işlemlerin muhasebeleştirilmesi sürecinin anlaşılması, ilgili kredilerin finansal kuruluşlarla teyit edilmesi, ihracat gelirlerinin ilgili yabancı para kredilerini karşılama olasılığının değerlendirilmesi, yönetim tarafından hazırlanan etkinlik testlerinin tamlığı ve doğruluğuna ilişkin yapılan detay testler ve söz konusu hesaplamalarda yer alan yönetim tahmin ve varsayımlarının uzman desteği ile değerlendirilmesi prosedürlerini içermektedir. Şirket'in ihracat gelirlerinin nakit akış riskinden korunmaya baz teşkil eden kredilerini karşılama olasılığı geçmiş yıllar performansları ve ileriiki yıllara yönelik olarak incelenmiş ve ihracat gelirlerinin ilgili kredi ödemelerini, duyarlılık testleri de dikkate alındığında, karşıladığı anlaşılmıştır. Şirket tarafından hazırlanan riskten korunma muhasebesi dokümantasyonunun uygunluğu, etkinlik testlerinin matematiksel doğruluğu ve söz konusu testte kullanılan önemli varsayımların makullüğü ilgili uzmanlarımızın desteği ile değerlendirilmiş ve herhangi bir uyumsuzluğa rastlanmamıştır. İlgili etkinlik testinde kullanılan ileriye dönük bütçe tahminlerinin temelinde yer alan ürün fiyatları ve ihracat satış miktarları geçmiş dönem performansları gibi önemli yönetim varsayımları ise bağımsız veri kaynakları ile karşılaştırılmış ve önemli bir uyumsuzluğa rastlanmamıştır. İlgili krediler finansal kuruluşlardan alınan mutabakatlarla teyit edilmiş, cari yıla ait faiz ve kur farkı tahakkukları ilgili kredi sözleşmelerine uygun olarak yeniden hesaplamaları gerçekleştirilmiş ve matematiksel doğrulukları test edilmiş olup önemli bir uyumsuzluğa rastlanmamıştır. Ayrıca söz konusu 'nakit akış riskinden korunma işlemlerine ilişkin dipnotların TMS'ye uygun olduğu görülmüştür.

<i>Kilit denetim konuları</i>	<i>Konunun denetimde nasıl ele alındığı</i>
Ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliği 31 Aralık 2018 itibarıyla Şirket'in finansal tablolarında 68.763.051 TL tutarında net ertelenmiş vergi varlığı bulunmaktadır. Şirket'in ertelenen vergi varlık ve yükümlülüklerine ilişkin muhasebe politikaları ve detayları finansal tablolarında Not 2.4, 2.5 ve 20'de açıklanmıştır. Ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliği, gelecek dönemlere ilişkin önemli yönetim tahminleri içeren bütçe ve iş modellerine bakılarak değerlendirilmektedir. Bu tahminlerin, doğası gereği, ileriki yıllarda gerçekleşmesine ilişkin belirsizlikler içermesi ve ertelenmiş vergi varlığına konu olan yatırım teşviklerinin içeriği itibarıyla uzmanlık gerektirmesi ve 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla finansal tablolar açısından önemli seviyede olması sebebiyle ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliği kilit denetim konusu olarak ele alınmıştır.	Uygulanan denetim prosedürleri, ertelenmiş vergi varlıklarının finansal tablolara ilgili TMS'ye uygun olarak doğru ve tam yansıtılması, geri kazanılabilirliğinin değerlendirilmesi ve matematiksel doğruluğunun teyit edilmesi üzerine kurgulanmıştır. Bu çerçevede aşağıda özetlenen denetim prosedürleri uygulanmıştır: - Ertelenmiş vergi varlıklarının, bu varlıklara temel teşkil eden geçici farkların ve yatırım teşvikleri kapsamında yapılan harcamaların içeriklerinin anlaşılmasına ilişkin Şirket yönetimi ile çeşitli toplantılar düzenlenmiş ve açıklamalar alınmış ve yasal vergi hesaplamaları ve yatırım teşvikleri uygulamaları hususlarında vergi uzmanlarımızdan bilgi ve destek sağlanmıştır. - Yatırım teşviklerinin ileriye dönük kullanılabilir olup olmadığı, ilgili iş modelleri incelenerek önemli yönetim tahminleri değerlendirilmiştir: - o İlgili iş modelinin matematiksel doğruluğu kontrol edilmiştir. - o Kullanılan satış miktarları ve satış fiyatları geçmiş yıl veri performansları ile karşılaştırılmış ve önemli bir uyumsuzluğa rastlanmamıştır. - o İş modelinde kullanılan gelecek yıllara ait döviz kurları bağımsız veri kaynakları ile karşılaştırılmış ve önemli bir farklılığa rastlanmamıştır. - o Yapılan duyarlılık testlerinin sonucunda da ilgili yatırım teşviklerinin ve buna bağlı vergi varlıklarının ileriye dönük kullanılabilir seviyede olduğu görülmüştür. Ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüklerine ilişkin dipnot açıklamalarının TMS 12-"Gelir vergileri" standardına uygunluğu kontrol edilmiştir

4. Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Şirket yönetimi; finansal tabloların TFRS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Finansal tabloları hazırlarken yönetim; Şirket'in sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Şirket'i tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Şirket'in finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

5. Bağımsız Denetçinin Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

BDS'lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı “önemli yanlışlık” riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.

- Şirket'in iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak, Şirket'in sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız hâlinde, raporumuzda, finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Şirket'in sürekliliğini sona erdirebilir.
- Finansal tabloların, açıklamalar dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların, temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtmayı yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususlar ile varsa, ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmış bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağına makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.



B. Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlölükler

1. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 402. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca, Şirket'in 1 Ocak - 31 Aralık 2018 hesap döneminde defter tutma düzeninin, kanun ile şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.
2. TTK'nın 402. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca, Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve istenen belgeleri vermiştir.
3. TTK'nın 398. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 11 Şubat 2019 tarihinde Şirket'in Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.

PwC Bağımsız Denetim ve
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.

Murat Sancar, SMMM
Sorumlu Denetçi

İstanbul, 11 Şubat 2019

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

İÇİNDEKİLER	SAYFA
FİNANSAL DURUM TABLOSU	1 -2
KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU	3
ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSU	4 - 5
NAKİT AKIŞ TABLOSU.....	6
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR.....	7 - 68

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

		<i>Bağımsız denetimden geçmiş</i>	<i>Bağımsız denetimden geçmiş</i>
	Notlar	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
VARLIKLAR			
DÖNEN VARLIKLAR			
Nakit ve nakit benzerleri	3	412.668.530	441.722.150
Ticari alacaklar:			
- İlişkili olmayan taraflar	5	298.477.736	658.880.236
- İlişkili taraflar	22	150.186.703	153.954.997
Stoklar	6	1.084.438.951	566.306.204
Peşin ödenmiş giderler	10	1.083.524	1.361.081
Cari dönem vergisi ile ilgili varlıklar	20	14.440.995	16.396.046
Diğer dönen varlıklar	9	201.223.213	157.747.171
TOPLAM DÖNEN VARLIKLAR		2.162.519.652	1.996.367.885
DURAN VARLIKLAR			
Ticari alacaklar:			
- İlişkili olmayan taraflar	5	59.597	2.009.169
Diğer alacaklar:			
- İlişkili olmayan taraflar		382.572	381.220
Maddi duran varlıklar	7	590.236.861	497.227.094
Maddi olmayan duran varlıklar	8	268.746.661	215.899.286
Peşin ödenmiş giderler	10	2.545.194	7.308.750
Ertelenmiş vergi varlıkları	20	68.763.051	69.507.884
TOPLAM DURAN VARLIKLAR		930.733.936	792.333.403
TOPLAM VARLIKLAR		3.093.253.588	2.788.701.288

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla hazırlanan finansal tablolar, Yönetim Kurulu tarafından 11 Şubat 2019 tarihinde onaylanmıştır. Finansal tablolar, Genel Kurul'da onaylanması sonucu kesinleşecektir.

Takip eden notlar, finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.**31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA FİNANSAL DURUM TABLOSU**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

		<i>Bağımsız denetimden geçmiş</i>	<i>Bağımsız denetimden geçmiş</i>
	Notlar	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
KAYNAKLAR			
KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER			
Kısa vadeli borçlanmalar	4	85.033.786	-
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	4	384.502.921	270.982.485
Ticari borçlar:			
- İlişkili olmayan taraflar	5	474.202.708	666.426.948
- İlişkili taraflar	22	38.378.018	59.053.805
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	12	21.249.691	27.949.120
Diğer borçlar:			
- İlişkili olmayan taraflar		13.065.251	26.108.488
Devlet teşvik ve yardımları	9	4.083.218	3.592.163
Ertelenmiş gelirler	10	24.956.098	13.963.980
Kısa vadeli karşılıklar:			
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar	11	1.807.491	2.051.334
- Diğer kısa vadeli karşılıklar	11	35.015.678	43.146.280
TOPLAM KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER		1.082.294.860	1.113.274.603
UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER			
Uzun vadeli borçlanmalar	4	1.303.202.597	855.923.706
Uzun vadeli karşılıklar:			
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar	11	34.199.225	23.730.294
- Diğer uzun vadeli karşılıklar	11	21.699.184	38.003.194
TOPLAM UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER		1.359.101.006	917.657.194
ÖZKAYNAKLAR			
		651.857.722	757.769.491
Ana ortaklığa ait özkaynaklar			
Ödenmiş sermaye	13	53.369.000	53.369.000
Sermaye düzeltme farkları	13	39.014.356	39.014.356
Birleşme yedekleri		(5.569.000)	(5.569.000)
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler		135.620.450	155.839.108
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelir ve giderler			
-Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları		(36.677.082)	(21.574.275)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelir ve giderler			
-Nakit akış riskinden korunma kayıpları		(53.579.549)	(22.663.938)
Geçmiş yıllar karları		279.572.898	238.597.910
Dönem net karı		240.106.649	320.756.330
TOPLAM KAYNAKLAR		3.093.253.588	2.788.701.288

Takip eden notlar, finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KÂR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2018	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2017
Hasılat	14	3.908.943.513	4.215.056.106
Satışların maliyeti (-)	14	(3.192.105.745)	(3.484.348.070)
BRÜT KAR		716.837.768	730.708.036
Pazarlama giderleri (-)	15	(181.028.075)	(204.322.740)
Genel yönetim giderleri (-)	15	(106.627.486)	(87.997.299)
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	15	(18.263.385)	(14.959.390)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	17	528.414.371	220.520.188
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	17	(504.108.447)	(167.183.162)
ESAS FAALİYET KARI		435.224.746	476.765.633
Yatırım faaliyetlerinden gelirler		7.434.129	2.779.565
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)		-	(42.150)
FİNANSMAN GELİR ÖNCESİ FAALİYET KARI		442.658.875	479.503.048
Finansman gelirleri	18	86.516.387	65.112.726
Finansman giderleri (-)	19	(272.791.678)	(193.519.930)
VERGİ ÖNCESİ KAR		256.383.584	351.095.844
Dönem vergi gideri (-)	20	(2.552.548)	(20.582.680)
Ertelenmiş vergi gideri	20	(13.724.387)	(9.756.834)
NET DÖNEM KARI		240.106.649	320.756.330
Pay başına kazanç (TL)	21	0,0450	0,0601
Diğer kapsamlı gelir/ (gider)			
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar:			
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları	11	(19.362.573)	(3.906.885)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler			
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları, vergi etkisi	20	4.259.766	781.377
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacaklar:			
Nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gider		(39.635.399)	(12.152.680)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler			
Nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gelir, vergi etkisi	20	8.719.788	2.430.536
Diğer kapsamlı gider vergi sonrası		(46.018.418)	(12.847.652)
TOPLAM KAPSAMLI GELİR		194.088.231	307.908.678

Takip eden notlar, finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

				Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler	Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler				
	Ödenmiş Sermaye	Sermaye düzeltmesi farkları	Birleşme yedekleri	Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları	Nakit akış riskinden korunma kayıpları	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar karları	Net Dönem karı	Özkaynaklar toplamı
1 Ocak 2018	53.369.000	39.014.356	(5.569.000)	(21.574.275)	(22.663.938)	155.839.108	238.597.910	320.756.330	757.769.491
Transferler	-	-	-	-	-	25.192.081	295.564.249	(320.756.330)	-
Kar Payları	-	-	-	-	-	(45.410.739)	(254.589.261)	-	(300.000.000)
Kapsamlı gelir	-	-	-	-	-	-	-	240.106.649	240.106.649
Dönem net karı	-	-	-	-	-	-	-	240.106.649	240.106.649
Diğer kapsamlı gelir	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları	-	-	-	(15.102.807)	-	-	-	-	(15.102.807)
Nakit akış riskinden korunma kayıpları	-	-	-	-	(30.915.611)	-	-	-	(30.915.611)
Toplam diğer kapsamlı gider	-	-	-	(15.102.807)	(30.915.611)	-	-	-	(46.018.418)
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	(15.102.807)	(30.915.611)	-	-	240.106.649	194.088.231
31 Aralık 2018	53.369.000	39.014.356	(5.569.000)	(36.677.082)	(53.579.549)	135.620.450	279.572.898	240.106.649	651.857.722

Takip eden notlar, finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

				Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler	Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler				
	Ödenmiş sermaye	Sermaye düzeltmesi farkları	Birleşme yedekleri	Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları	Nakit akış riskinden korunma kayıpları	Kardan ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	Geçmiş yıllar karları	Net dönem karı	Özkaynaklar toplamı
1 Ocak 2017	53.369.000	39.014.356	(5.569.000)	(18.448.767)	(12.941.794)	199.995.507	74.645.222	369.796.289	699.860.813
Transferler	-	-	-	-	-	(44.156.399)	413.952.688	(369.796.289)	-
Ödenen temettüler	-	-	-	-	-	-	(250.000.000)	-	(250.000.000)
Kapsamlı gelir									
Net dönem karı	-	-	-	-	-	-	-	320.756.330	320.756.330
Diğer kapsamlı gelir						-			
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları	-	-	-	(3.125.508)	-	-	-	-	(3.125.508)
Nakit akış riskinden korunma kayıpları	-	-	-	-	(9.722.144)	-	-	-	(9.722.144)
Toplam diğer kapsamlı gider	-	-	-	(3.125.508)	(9.722.144)	-	-	-	(12.847.652)
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	(3.125.508)	(9.722.144)	-	-	320.756.330	307.908.678
31 Aralık 2017	53.369.000	39.014.356	(5.569.000)	(21.574.725)	(22.663.938)	155.839.108	238.597.910	320.756.330	757.769.491

Takip eden notlar, finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak- 31 Aralık 2018	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak- 31 Aralık 2017
A. İŞLETME FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI		104.847.721	561.536.257
Dönem net karı		240.106.649	320.756.330
Dönem net karı mutabakatı ile ilgili düzeltmeler:		292.627.328	199.997.911
Amortisman ve itfa gideri ile ilgili düzeltmeler	7,8	87.205.618	68.769.493
Stok değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler	6	(4.061.025)	(7.976.314)
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar ile ilgili düzeltmeler	11	6.379.456	3.791.340
Alacaklarda değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler	5	2.157.532	(2.852.939)
Diğer karşılıklar ile ilgili düzeltmeler	11	(24.434.612)	3.569.015
Devlet teşvik ve yardımlarına ilişkin düzeltmeler	9	(513.124)	(560.602)
Faiz gelirleri ve giderleri ile ilgili düzeltmeler	18, 19	138.863.881	94.714.013
Vergi gideri ile ilgili düzeltmeler	20	16.276.935	30.339.514
Duran varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kayıp/kazançlar ile ilgili düzeltmeler		(7.434.128)	(2.737.414)
Nakit dışı kalemlere ilişkin diğer düzeltmeler		78.186.795	12.941.805
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler		(411.771.817)	71.379.266
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar		360.194.540	(77.135.136)
İlişkili taraflardan ticari alacaklar		(141.549)	(71.616.422)
Stoklar		(514.071.722)	(1.877.853)
Faaliyetlerle ilgili diğer varlıklar		(43.476.042)	(23.494.993)
Faaliyetlerle ilgili diğer alacaklar		(1.352)	(1.215)
Peşin ödenmiş giderler		5.041.113	(4.929.142)
İlişkili taraflara ticari borçlar		(18.342.017)	6.026.870
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar		(192.224.240)	232.095.443
Ertelenmiş gelirler		10.992.118	(4.545.293)
Faaliyetler ile ilgili diğer borçlar		(13.043.237)	5.067.607
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar		(6.699.429)	11.789.400
Faaliyetlerden elde edilen nakit akışları		120.962.160	592.133.507
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar kapsamında yapılan ödemeler	11	(15.516.941)	(5.604.652)
Vergi ödemeleri	20	(597.498)	(24.992.598)
B. YATIRIM FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN NAKİT ÇIKIŞLARI		(224.624.452)	(141.048.642)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri		10.050.629	3.313.898
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların alımından kaynaklanan nakit çıkışları		(235.679.260)	(145.484.009)
Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri	9	1.004.179	1.121.469
C. FİNANSMAN FAALİYETLERİNDEN NAKİT GİRİŞLERİ/ÇIKIŞLARI		85.507.825	(212.012.545)
Kredilerden nakit girişleri		1.366.293.000	731.586.226
Kredi geri ödemelerine ilişkin nakit çıkışları		(844.353.308)	(610.511.190)
Ödenen temettüleri	13	(300.000.000)	(250.000.000)
Ödenen faiz		(185.789.293)	(119.784.011)
Alınan faiz		49.357.426	36.696.430
YABANCI PARA ÇEVİRİM FARKLARININ ETKİSİNDEN ÖNCE NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET (AZALIŞ)/ ARTIŞ (A+B+C)		(34.268.906)	208.475.070
D. YABANCI PARA ÇEVİRİM FARKLARININ NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET (AZALIŞ)/ ARTIŞ (A+B+C+D)		1.364.075	4.407.044
E. DÖNEM BAŞI NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	3	441.212.656	228.330.542
DÖNEM SONU NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ (A+B+C+D+E)	3	408.307.825	441.212.656

Takip eden notlar, finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

NOT 1 - ŞİRKET'İN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş. ("Şirket"), 1954 yılında Minneapolis Moline Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş. adıyla kurulmuş olup, fiili faaliyet konusu tarım traktörleri, biçerdöver ve diğer tarım makine ve aletlerinin üretimi ve ticaretidir. Şirket'in adı 1968 yılında hisselerinin %25'inin bir Koç Holding A.Ş. ("Koç Holding") grup şirketi olan Ege Makine ve Ticaret A.Ş. tarafından satın alınmasının ardından Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş. olarak değiştirilmiştir. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Şirket'in önemli sermayedarları Koç Holding ve CNHI Österreich GmbH'dir ("CNHI Österreich") (Not 13). Şirket'in 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla personel sayısı 2.426 olup (Daimi:2.425, geçici: 1) dönem içi ortalama personel sayısı 2.790 olarak gerçekleşmiştir (31 Aralık 2017 dönem sonu: 3.033 (Daimi: 2.802, geçici: 231) ortalama: 3.019).

Şirket, yurt içi pazarlama ve satış faaliyetlerini, yurtiçine dağılmış olan 129 traktör satış bayisi, 148 yedek parça bayisi ve 43 iş makinesi satış bayisi vasıtasıyla yapmaktadır (31 Aralık 2017: 135 traktör satış bayisi, 140 yedek parça bayisi, 53 iş makinesi satış bayisi).

Şirket, CNHI International SA ile New Holland ve Case markalı iş makinalarının ithal edilerek, yurt içine yönelik satış, pazarlama ve satış sonrası hizmetlerini sağlama faaliyetlerine yönelik, ithalat ve distribütörlük sözleşmesi imzalamıştır.

Şirket, Türkiye'de kayıtlı olup adresi aşağıdaki gibidir:

Gazi Mahallesi Anadolu Bulvarı No: 52-52 A
06560 Yenimahalle Ankara

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, Şirket'in BİST'e kayıtlı %25 oranında hissesi mevcuttur (31 Aralık 2017: %25) (Not 13).

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Sunuma ilişkin temel esaslar

Şirket'in finansal tablolarının hazırlanmasında uygulanan belli başlı muhasebe politikaları aşağıdaki gibidir:

Finansal tabloların hazırlanma ilkeleri

Şirket'in finansal tabloları, Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Seri II, 14.1 nolu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümlerine uygun olarak, Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan uluslararası standartlarla uyumlu olacak şekilde Türkiye Finansal Raporlama Standartları ("TFRS") ile bunlara ilişkin ek ve yorumlar esas alınarak hazırlanmıştır. TFRS, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'nda ("UFRS") meydana gelen değişikliklere paralellik sağlanması amacıyla tebliğler aracılığıyla güncellenmektedir.

Finansal tablolar, KGK tarafından 2 Haziran 2016 tarihinde yayımlanan "TFRS Taksonomisi Hakkında Duyuru" ile SPK tarafından yayımlanan Finansal Tablo Örnekleri ve Kullanım Rehberi'nde belirlenmiş olan formatlara uygun olarak sunulmuştur.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

Şirket, muhasebe kayıtlarını ve yasal finansal tablolarını Türkiye’de geçerli olan ticari mevzuat, mali mevzuat ve Maliye Bakanlığı’nca yayımlanan Tek Düzen Hesap Planı (“THP”) gereklerine göre Türk Lirası (“TL”) olarak tutmaktadır.

Finansal tablolar, Şirket’in yasal kayıtlarına dayandırılmış olup KGK tarafından yayınlanan Türkiye Muhasebe Standartları’na göre Şirket’in durumunu layıkıyla arz edebilmek için bir takım düzeltme ve sınıflandırma değişikliklerine tabi tutularak hazırlanmıştır. Söz konusu düzeltmeler temel olarak ertelenmiş vergi, kıdem tazminatı hesaplaması, maddi varlık amortismanlarının ekonomik ömürleri ve kıst amortisman uygulaması, karşılıkların muhasebeleştirilmesi, stok değer düşüklüğü karşılığının muhasebeleştirilmesi, şüpheli ticari alacakların değerlendirilmesi ile ticari alacak ve borçların reeskonta tabi tutulması gibi unsurlardan oluşmaktadır.

İşlevsel ve sunum para birimi

Şirket’in işlevsel ve sunum para birimi TL olarak kabul edilmiştir.

2.2 Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler ve hatalar

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemde, ileriye yönelik olarak uygulanır. 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren döneme ait finansal tabloların hazırlanması sırasında kullanılan önemli tahminler, 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren döneme ait finansal tabloların hazırlanması sırasında uygulanan tahminlerle tutarlıdır.

2.3 TFRS’deki değişiklikler

Şirket’in finansal durumu, performansı veya nakit akımları üzerindeki işlemlerin ve olayların etkilerinin finansal tablolarda daha uygun ve güvenilir bir sunumu sonucunu doğuracak nitelikte olması durumunda muhasebe politikalarında değişiklik yapılır. İsteğe bağlı olarak muhasebe politikalarında yapılan değişikliklerin önceki dönemleri etkilemesi durumunda, söz konusu politika hep kullanımdaymış gibi finansal tablolarda geriye dönük olarak uygulanır. Yeni bir standardın uygulanmasından kaynaklanan muhasebe politikası değişiklikleri, söz konusu standardın şayet varsa geçiş hükümlerine uygun olarak geriye ya da ileriye dönük olarak uygulanır. Herhangi bir geçiş hükmünün yer almadığı değişiklikler geriye dönük olarak uygulanır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemine ait finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş TFRS standartları ve TFRYK yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Şirket’in mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 TFRS'deki değişiklikler (Devamı)

a. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla yürürlükte olan yeni standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar:

- **TFRS 9, "Finansal araçlar";** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart TMS 39'un yerini almaktadır. Finansal varlıklar ve yükümlülüklerin sınıflandırması ve ölçülmesi ile ilgili zorunlulukları ve aynı zamanda şu anda kullanılmakta olan, gerçekleşen değer düşüklüğü zararı modelinin yerini alacak olan beklenen kredi riski modelini de içermektedir.

Sınıflandırma ve Ölçüm

Şirket, finansal varlıklarını itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen finansal varlıklar olarak sınıflandırmaktadır. Sınıflandırma, finansal varlıkların yönetimi için işletmenin kullandığı iş modeli ve finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özellikleri esas alınarak yapılmaktadır. Şirket, finansal varlıklarının sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte yapmaktadır.

"İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar", sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu, aktif bir piyasada işlem görmeyen ve türev araç olmayan finansal varlıklardır. Şirket'in itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen finansal varlıkları, "nakit ve nakit benzerleri" ve "ticari alacaklar" kalemlerini içermektedir. İlgili varlıklar, finansal tablolara ilk kayda alımlarında gerçeğe uygun değerleri ile; sonraki muhasebeleştirmelerde ise etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleri üzerinden ölçülmektedir. İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve türev olmayan finansal varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

TFRS 9 kapsamında finansal varlık ve yükümlülüklerin sınıflandırmasına ilişkin değişiklikler aşağıda özetlenmiştir. Söz konusu sınıflama farklılıklarının,, finansal varlık ve yükümlülüklerin ölçümüne ilişkin bir etkisi bulunmamaktadır:

Finansal varlıklar	TMS39'a göre önceki sınıflama	TFRS 9'a göre yeni sınıflama
Nakit ve nakit benzerleri	Kredi ve alacaklar	İtfa edilmiş maliyet
Ticari alacaklar	Kredi ve alacaklar	İtfa edilmiş maliyet

Finansal yükümlülükler	TMS39'a göre önceki sınıflama	TFRS 9'a göre yeni sınıflama
Borçlanmalar	İtfa edilmiş maliyet	İtfa edilmiş maliyet
Ticari borçlar	İtfa edilmiş maliyet	İtfa edilmiş maliyet

Değer Düşüklüğü

1 Ocak 2018 tarihinden önce yürürlükte olan TMS 39 "Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme" standardında yer alan "gerçekleşen kredi zararları modeli" yerine TFRS 9 "Finansal Araçlar" standardında "beklenen kredi zararları modeli" tanımlanmıştır. Beklenen kredi zararları, bir finansal aracın beklenen ömrü boyunca kredi zararlarının olasılıklarına göre ağırlıklandırılmış bir tahminidir. Beklenen kredi zararlarının hesaplamasında, geçmiş kredi zararı deneyimleri ile birlikte, Şirket'in geleceğe yönelik tahminleri de dikkate alınmaktadır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 TFRS'deki değişiklikler (Devamı)

Ticari Alacaklar

Şirket, finansal tablolarında itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen ve önemli bir finansman bileşeni içermeyen (1 yıldan kısa vadeli olan) ticari alacaklarının değer düşüklüğü hesaplamaları kapsamında TFRS 9 standardında tanımlanan "basitleştirilmiş yaklaşımı" uygulamayı tercih etmiştir. Söz konusu yaklaşım ile Şirket, ticari alacakların belirli sebeplerle değer düşüklüğüne uğramadığı durumlarda (gerçekleşmiş değer düşüklüğü zararları haricinde), ticari alacaklara ilişkin zarar karşılıklarını "ömür boyu beklenen kredi zararlarına" eşit bir tutardan ölçmektedir.

Şirket, ticari alacaklara ilişkin beklenen kredi zararlarının ölçümünde bir karşılık matrisi kullanmaktadır. İlgili matriste ticari alacakların vadelerinin aşıldığı gün sayısına bağlı olarak belirli karşılık oranları hesaplanmakta ve söz konusu oranlar her raporlama döneminde gözden geçirilerek, gerektiği durumlarda, revize edilmektedir. Beklenen kredi zarar karşılıklarındaki değişim gelir tablosunda "esas faaliyetlerden diğer gelirler/giderler" hesabında muhasebeleştirilmektedir.

Değişikliklerin, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Şirket'in finansal tablolarında önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

- **TFRS 15, "Müşteri sözleşmelerinden hasılat";** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Amerika'da Kabul Görmüş Muhasebe Standartları ile yapılan uyum çalışması sonucu ortaya çıkan yeni standart hasılatın finansal raporlamasını ve finansal tabloların toplam gelirlerinin dünya çapında karşılaştırılabilir olmasını sağlamayı amaçlamıştır.
- **TFRS 15, "Müşteri sözleşmelerinden hasılat" standardındaki değişiklikler;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişikliklerle edim (performans) yükümlülüklerini belirleyen uygulama rehberliğine, fikri mülkiyet lisanslarının muhasebesine ve işletmenin asil midir yoksa aracı mıdır değerlendirmesine (net hasılat sunumuna karşın brüt hasılat sunumu) ilişkin açıklamaları içermektedir. Uygulama rehberliğindeki bu alanların her biri için yeni ve değiştirilmiş açıklayıcı örnekler eklenmiştir. UMSK, aynı zamanda yeni hasılat standardına geçiş ile ilgili ek pratik tedbirler dahil etmiştir.

Hasılatın muhasebeleştirilmesi

Şirket, 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren TFRS 15 "Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat Standardı" doğrultusunda aşağıda yer alan beş aşamalı model kapsamında hasılatı finansal tablolarında muhasebeleştirmektedir.

- Müşteriler ile yapılan sözleşmelerin tanımlanması
- Sözleşmelerdeki edim yükümlülüklerinin tanımlanması
- Sözleşmelerdeki işlem bedelinin belirlenmesi
- İşlem bedelinin edim yükümlülüklerine dağıtılması
- Hasılatın muhasebeleştirilmesi

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 TFRS'deki değişiklikler (Devamı)

Hasılatın muhasebeleştirilmesi (Devamı)

Şirket, müşterilerle yapılan her bir sözleşmede taahhüt ettiği mal veya hizmetleri değerlendirerek, söz konusu mal veya hizmetleri devretmeye yönelik verdiği her bir taahhüdü ayrı bir edim yükümlülüğü olarak belirlemektedir.

Her bir edim yükümlülüğü için, edim yükümlülüğünün zamana yayılı olarak mı yoksa belirli bir anda mı yerine getirileceği sözleşme başlangıcında belirlenir. Şirket, bir mal veya hizmetin kontrolünü zamanla devreder ve dolayısıyla ilgili satışlara ilişkin edim yükümlülüklerini zamana yayılı olarak yerine getirirse, söz konusu edim yükümlülüklerinin tamamen yerine getirilmesine yönelik ilerlemeyi ölçerek hasılatı zamana yayılı olarak finansal tablolara alır.

Şirket, taahhüt edilmiş bir mal veya hizmeti müşterisine devrederek edim yükümlülüğünü yerine getirdiğinde veya getirdikçe, bu edim yükümlülüğüne tekabül eden işlem bedelini hasılat olarak finansal tablolarına kaydeder. Mal veya hizmetlerin kontrolü müşterilerin eline geçtiğinde (veya geçtikçe) mal veya hizmet devredilmiş olur.

Şirket, satışı yapılan mal veya hizmetin kontrolünün müşteriye devrini değerlendirirken,

- a) Şirket'in mal veya hizmete ilişkin tahsil hakkına sahipliği,
- b) müşterinin mal veya hizmetin yasal mülkiyetine sahipliği,
- c) mal veya hizmetin zilyetliğinin devri,
- d) müşterinin mal veya hizmetin mülkiyetine sahip olmaktan doğan önemli risk ve getirilere sahipliği,
- e) müşterinin mal veya hizmeti kabul etmesi koşullarını dikkate alır.

Şirket, sözleşmenin başlangıcında, müşteriye taahhüt ettiği mal veya hizmetin devir tarihi ile müşterinin bu mal veya hizmetin bedelini ödediği tarih arasında geçen sürenin bir yıl veya daha az olacağını öngörmesi durumunda, taahhüt edilen bedelde önemli bir finansman bileşeninin etkisi için düzeltme yapmamaktadır.

Diğer taraftan, hasılatın içerisinde önemli bir finansman unsuru bulunması durumunda, hasılat değeri gelecekte oluşacak tahsilatların, finansman unsuru içerisinde yer alan faiz oranı ile indirgenmesi ile tespit edilir. Fark, tahakkuk esasına göre esas faaliyetlerden diğer gelirler olarak ilgili dönemlere kaydedilir.

Söz konusu değişikliklerin, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Şirket'in finansal tablolarında önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

- **TMS 40, "Yatırım amaçlı gayrimenkuller" standardındaki değişiklikler;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin sınıflandırılmasına ilişkin yapılan bu değişiklikler, kullanım amacıyla değişiklik olması durumunda yatırım amaçlı gayrimenkullere ya da gayrimenkullerden yapılan sınıflandırmalarla ilgili netleştirme yapmaktadır. Bir gayrimenkulün kullanımının değişmesi durumunda bu gayrimenkulün 'yatırım amaçlı gayrimenkul' tanımlarına uyup uymadığının değerlendirilmesinin yapılması gerekmektedir. Bu değişim kanıtlarla desteklenmelidir. Söz konusu değişikliğin Şirket'in finansal durumu ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 TFRS'deki değişiklikler (Devamı)

- **TFRS 2 “Hisse bazlı ödemeler” standardındaki değişiklikler;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Değişiklik nakde dayalı hisse bazlı ödemelerin ölçüm esaslarını ve bir ödüllendirmeyi nakde dayalıdan özkaynağa dayalıya çeviren değişikliklerin nasıl muhasebeleştirileceğini açıklamaktadır. Bu değişiklik aynı zamanda bir işverenin çalışanının hisse bazlı ödemesine ilişkin bir miktarı kesmek ve bunu vergi dairesine ödemekle yükümlü olduğu durumlarda, TFRS 2'nin esaslarına bir istisna getirerek, bu ödül sanki tamamen özkaynağa dayalıymışçasına işlem görmesini gerektirmektedir. Söz konusu değişikliğin Şirket'in finansal durumu ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

2014 - 2016 dönemi yıllık iyileştirmeler; 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir.

- TFRS 1, “Türkiye finansal raporlama standartlarının ilk uygulaması” ; TFRS 7, TMS 19 ve TFRS 10 standartlarının ilk kez uygulama aşamasında kısa dönemli istisnalarını kaldırılmıştır.
- TMS 28, “İştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımlar”; bir iştirak ya da iş ortaklığının gerçeğe uygun değerden ölçülmesine ilişkin açıklık getirmiştir. Söz konusu değişikliğin Şirket'in finansal durumu ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.
- **TFRS Yorum 22, “Yabancı para cinsinden yapılan işlemler ve avanslar ödemeleri”;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu yorum yabancı para cinsinden yapılan işlemler ya da bu tür işlemlerin bir parçası olarak yapılan ödemelerin yabancı bir para cinsinden yapılması ya da fiyatlanması konusunu ele almaktadır. Bu yorum tek bir ödemenin yapılması/alınması durumunda ve birden fazla ödemenin yapıldığı/alındığı durumlara rehberlik etmektedir. Bu rehberliğin amacı uygulamadaki çeşitliliği azaltmaktadır. Söz konusu değişikliğin Şirket'in finansal durumu ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

b. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar ve değişiklikler:

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal tabloların onaylanma tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat cari raporlama dönemi için henüz yürürlüğe girmemiş ve Şirket tarafından erken uygulanmaya başlanmamış yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir. Şirket aksi belirtilmedikçe yeni standart ve yorumların yürürlüğe girmesinden sonra finansal tablolarını ve dipnotlarını etkileyecek gerekli değişiklikleri yapacaktır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 TFRS'deki değişiklikler (Devamı)

- **TFRS 9, "Finansal araçlar'daki değişiklikler";** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklik, itfa edilmiş maliyet ile ölçülen finansal bir yükümlülüğün, finansal tablo dışı bırakılma sonucu doğurmadan değiştirildiğinde, ortaya çıkan kazanç veya kaybın doğrudan kar veya zararda muhasebeleştirilmesi konusunu doğrulamaktadır. Kazanç veya kayıp, orijinal sözleşmeye dayalı nakit akışları ile orijinal etkin faiz oranından iskonto edilmiş değiştirilmiş nakit akışları arasındaki fark olarak hesaplanır. Bu, farkın IAS 39'dan farklı olarak enstrümanın kalan ömrü boyunca yayılarak muhasebeleştirilmesinin mümkün olmadığı anlamına gelmektedir. Söz konusu değişikliğin Şirket'in finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.
- **TFRS 16, "Kiralama işlemleri";** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. TFRS 15, 'Müşteri sözleşmelerinden hasılat' standardı ile birlikte erken uygulamaya izin verilmektedir. Bu yeni standart mevcut TMS 17 rehberliğinin yerini alır ve özellikle kiralaayanlar açısından muhasebesinde geniş kapsamlı bir değişiklik yapar. Şu anki TMS 17 kurallarına göre kiralaayanlar bir kiralama işlemine taraf olduklarında bu işlem için finansal kiralama (bilanço içi) ya da faaliyet kiralaması (bilanço dışı) ayrımı yapmak zorundalar. Fakat TFRS 16'ya göre artık kiralaayanlar neredeyse tüm kiralama sözleşmeleri için gelecekte ödeyecekleri kiralama yükümlülüklerini ve buna karşılık olarak da bir varlık kullanım hakkını bilançolarına yazmak zorunda olacaklardır. UMSK kısa dönemli kiralama işlemleri ve düşük değerli varlıklar için bir istisna öngörmüştür, fakat bu istisna sadece kiraya verenler açısından uygulanabilir. Kiraya verenler için muhasebe neredeyse aynı kalmaktadır. Ancak UMSK'nın kiralama işlemlerinin tanımını değiştirmesinden ötürü (sözleşmelerdeki içeriklerin birleştirilmesi ya da ayrıştırılmasındaki rehberliği değiştirdiği gibi) kiraya verenler de bu yeni standarttan etkileneceklerdir. En azından yeni muhasebe modelinin kiraya verenler ve kiralaayanlar arasında pazarlıklara neden olacağı beklenmektedir. TFRS 16'ya göre biz sözleşme belirli bir süre için belirli bir tutar karşılığında bir varlığın kullanım hakkını ve o varlığı kontrol etme hakkını içeriyorsa o sözleşme bir kiralama sözleşmesidir ya da kiralama işlemi içermektedir. Şirket, basitleştirilmiş geçiş uygulamasını kullanmayı ve ilk uygulamadan önceki yıl için karşılaştırılabilir tutarları yeniden düzenlememeyi planlamaktadır. Böylece tüm kullanım hakkı varlıkları uygulamaya geçişteki kiralama borçları (Peşin ödemesi yapılan veya tahakkuk eden kiralama maliyetlerine göre düzeltilmiş) tutarında ölçülecektir. Bu rapor tarihi itibarıyla Şirket'in, TFRS 16'nın finansal tablolarına etkilerine ilişkin çalışmaları devam etmektedir.
- **TFRS Yorum 23, "Vergi uygulamalarındaki belirsizlikler";** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu yorum TMS 12, 'Gelir Vergileri' standardının uygulamalarındaki bazı belirsizliklere açıklık getirmektedir. UFRS Yorum Komitesi daha önce vergi uygulamalarında bir belirsizlik olduğu zaman bu belirsizliğin TMS 12'ye göre değil TMS 37, 'Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar' standardının uygulanması gerektiğini açıklığa kavuşturmuştu. TFRS Yorum 23 ise gelir vergilerinde belirsizlikler olduğu durumlarda ertelenmiş vergi hesaplamasının nasıl ölçüleceği ve muhasebeleştirileceği ile ilgili açıklama getirmektedir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 TFRS'deki değişiklikler (Devamı)

Vergi uygulaması belirsizliği, bir şirket tarafından yapılan bir vergi uygulamasının vergi otoritesince kabul edilir olup olmadığının bilinmediği durumlarda ortaya çıkar. Örneğin, özellikle bir giderin indirim olarak kabul edilmesi ya da iade alınabilir vergi hesaplamasına belirli bir kalemin dahil edilip edilmemesiyle ilgili vergi kanunda belirsiz olması gibi. TFRS Yorum 23 bir kalemin vergi uygulamalarının belirsiz olduğu; vergilendirilebilir gelir, gider, varlık ya da yükümlülüğün vergiye esas tutarları, vergi gideri, alacağı ve vergi oranları da dahil olmak üzere her durumda geçerlidir. Söz konusu değişikliğin Şirket'in finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

2015 - 2017 yıllık iyileştirmeler; 1 Ocak 2019 ve sonrası yıllık raporlama dönemleri için geçerlidir. Bu iyileştirmeler aşağıdaki değişiklikleri içermektedir:

- TFRS 3 'İşletme Birleşmeleri', kontrolü sağlayan işletme, müşterek faaliyette daha önce edindiği payı yeniden ölçer.
- TFRS 11 'Müşterek Anlaşmalar', müşterek kontrolü sağlayan işletme, müşterek faaliyette daha önce edindiği payı yeniden ölçmez.
- TMS 12 'Gelir Vergileri', işletme, temettülerin gelir vergisi etkilerini aynı şekilde muhasebeleştirir.
- TMS 23 'Borçlanma Maliyetleri', bir özellikli varlığın amaçlanan kullanıma veya satışa hazır hale gelmesi için yapılan her borçlanmayı, genel borçlanmanın bir parçası olarak değerlendirir.

Söz konusu değişikliğin Şirket'in finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

TMS 19 "Çalışanlara Sağlanan Faydalar", planda yapılan değişiklik, küçülme veya yerine getirme ile ilgili iyileştirmeler; 1 Ocak 2019 ve sonrasında olan yıllık raporlama dönemleri için geçerlidir. Bu iyileştirmeler aşağıdaki değişiklikleri gerektirir:

- Planda yapılan değişiklik, küçülme ve yerine getirme sonrası dönem için; cari hizmet maliyeti ve net faizi belirlemek için güncel varsayımların kullanılması,
- Geçmiş dönem hizmet maliyetinin bir parçası olarak kar veya zararda muhasebeleştirme, ya da varlık tavanından kaynaklanan etkiyle daha önce finansal tablolara alınmamış olsa bile, fazla değerdeki herhangi bir azalmanın, yerine getirmedeki bir kazanç ya da zararın finansal tablolara alınması.

Söz konusu değişikliğin Şirket'in finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

TMS 1 ve TMS 8 önemlilik tanımındaki değişiklikler; 1 Ocak 2020 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. TMS 1 "Finansal Tabloların Sunuluşu" ve TMS 8 "Muhasebe Politikaları, Muhasebe Politikalarındaki Değişiklikler ve Hatalar" daki değişiklikler ile bu değişikliklere bağlı olarak diğer TFRS'lerdeki değişiklikler aşağıdaki gibidir:

- i) TFRS ve finansal raporlama çerçevesi ile tutarlı önemlilik tanımı kullanımı,
- ii) önemlilik tanımının açıklamasının netleştirilmesi ve
- iii) önemli olmayan bilgilerle ilgili olarak TMS 1 'deki bazı rehberliklerin dahil edilmesi.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 TFRS'deki değişiklikler (Devamı)

Söz konusu değişikliğin şirketin finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti

Finansal tabloların hazırlanmasında önceki dönemle tutarlı olarak kullanılan önemli muhasebe politikaları aşağıda özetlenmiştir:

Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzerleri, kasada tutulan nakit, banka mevduatları ile tutarı belirli, nakde kolayca çevrilebilen kısa vadeli ve yüksek likiditeye sahip, değerindeki değişim riski önemsiz olan ve vadesi üç aydan daha kısa olan yatırımları içermektedir (Not 3). Türk Lirası mevduatları maliyet değerleriyle, döviz tevdiat hesapları ise bilanço tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası döviz alış kuru kullanılmak suretiyle Türk Lirası'na çevrilmiş değerleriyle gösterilmektedir. Vadeli mevduat hesapları, bilanço tarihi itibarıyla, tahakkuk etmiş faizlerini de içermektedir. Şirket, nakit ve nakit benzerleri belirli sebeple değer düşüklüğüne uğramadığı durumlarda beklenen kredi zararı modelini kullanarak değer düşüklüğü değerlendirmesi için gözden geçirilmektedir. Beklenen kredi zararı hesaplamasında geçmiş kredi zararı deneyimleri ile birlikte Şirket'in geleceğe yönelik tahminleri de dikkate alınmaktadır.

Gelirlerin kaydedilmesi

Şirket, taahhüt edilmiş bir mal veya hizmeti müşterisine devrederek edim yükümlülüğünü yerine getirdiğinde veya getirdikçe hasılatı finansal tablolarına kaydeder. Bir varlığın kontrolü müşterinin eline geçtiğinde (veya geçtikçe) varlık devredilmiş olur (Not 14).

Şirket aşağıda yer alan temel prensipler doğrultusunda hasılatı finansal tablolarına kaydetmektedir:

- (a) Müşteriler ile sözleşmeleri belirlenmesi
- (b) Sözleşmedeki performans yükümlülüklerini belirlenmesi
- (c) Sözleşmedeki işlem fiyatını saptanması
- (d) İşlem fiyatını sözleşmedeki performans yükümlülüklerine bölüştürülmesi
- (e) Her performans yükümlülüğü yerine getirildiğinde hasılatın muhasebeleştirilmesi

Şirket aşağıdaki şartların tamamının karşılanması durumunda müşterisi ile yaptığı bir sözleşmeyi hasılat olarak muhasebeleştirir:

- (a) Sözleşmenin tarafları sözleşmeyi (yazılı, sözlü ya da diğer ticari teamüllere uyarınca) onaylamış ve kendi edimlerini ifa etmeyi taahhüt etmektedir,
- (b) Şirket her bir tarafın devredeceği mal veya hizmetlerle ilgili hakları tanımlayabilmektedir,
- (c) Şirket devredilecek mal veya hizmetlerle ilgili ödeme koşulları tanımlayabilmektedir,
- (d) Sözleşme özü itibarıyla ticari niteliktedir,
- (e) Şirket'in müşteriye devredilecek mal veya hizmetler karşılığı bedel tahsil edecek olması muhtemeldir.

Bir bedelin tahsil edilebilirliğinin muhtemel olup olmadığını değerlendirirken işletme, sadece müşterinin bu bedeli vadesinde ödeyebilmesini ve buna ilişkin niyetini dikkate alır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Ürün satışlarından kaynaklanan hasılat

Şirket, traktör, iş makinesi, tarımsal ekipman ve yedek parçalarını satarak hasılat elde etmektedir. Hasılat, ürünler müşteri ve bayilere devredildiğinde kaydedilir. Ayrıca, ürünler ile birlikte Şirket'in müşterilerine verdiği 2 yıl yasal garanti taahhüdü vardır. Bu garanti taahhüdü, üründen bağımsız olarak bir fiyatı olmayan ve bağımsız olarak satılamayan taahhüt olup ürün satışından ayrı bir ürün veya hizmet olarak değerlendirilmemektedir.

Uzatılmış garanti satışlarından kaynaklanan hasılat

Şirket'in, ürettiği ürünler için ek garanti taahhüdü satışı yapmaktadır. Verilen ek garanti taahhütlerinin fiyatı, satılan ürünlerden ayrı olarak belirlenmekte ve sözleşme içerisinde taahhüt edilen farklı bir hizmet olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle Şirket, uzatılmış garanti satışları nedeniyle verilecek hizmeti ayrı bir edim yükümlülüğü olarak muhasebeleştirilmektedir.

Her bir edim yükümlülüğü için Şirket, sözleşme başlangıcında edim yükümlülüğünü zamanla yerine getirip getirmediğini ya da edim yükümlülüğünün zamanın belli bir anında yerine getirip getirmediğini belirler. Şirket, uzatılmış garanti satışlarında hizmetin kontrolünü zamanla devreder ve dolayısıyla söz konusu satışlarına ilişkin edim yükümlülüklerini zamanla yerine getirir ve bu edim yükümlülüğünün tamamen yerine getirilmesine yönelik ilerlemeyi ölçerek zamanla hasılatı finansal tablolara alır. Şirket, ürün satışlarından kaynaklanan hasılatı kontrolün müşteriye devrini takiben konsolide finansal tablolarına kaydeder.

Şirket, başka bir taraf mal veya hizmetin müşteriye sağlanmasına müdahil olduğunda, taahhüdünün niteliğinin belirlenen mal veya hizmetleri bizzat sağlamaya (asil) veya diğer tarafça sağlanan bu mal veya hizmetlere aracılık etmeye (vekil) yönelik bir edim yükümlülüğü olduğunu belirler. Şirket, belirlenmiş mal veya hizmetleri, o mal veya hizmetleri müşteriye devretmeden önce kontrol ediyorsa asildir. Söz konusu durumda edim yükümlülüğünü yerine getirdiğinde (veya getirdikçe), devredilen belirlenmiş mal veya hizmetler karşılığında hak etmeyi beklediği bedelin brüt tutarı kadar hasılatı finansal tablolarına kaydeder. Şirket, edim yükümlülüğü belirlenmiş mal veya hizmetlerin başka bir tarafça temin edilmesine aracılık etmekse ise vekil durumundadır ve söz konusu edim yükümlülüğü için hasılatı finansal tablolara yansıtmaz.

Şirket, müşterilerinden tamamlanan ediminin müşteri açısından değerine doğrudan karşılık gelen bir bedelin tahsiline hak kazanması durumunda (ürünlerin tesliminde), faturalama hakkına sahip olduğu tutar kadar hasılatı finansal tablolara almaktadır.

İşlem bedeli; indirimler ve müşterilere verilen performans primleri gibi nedenler ile değişkenlik göstermektedir.

İşlem bedeli, ürünün satışının belirli bir hedefe ulaşması durumunda belirli bir performans priminin taahhüt edildiği durumlarda en muhtemel tutar yöntemi ile belirlenmektedir.

Şirket, yıllık satış performans sonuçları doğrultusunda bayilerine prim ödemeleri yapmaktadır. Bu ödemeler için bilanço tarihi itibarıyla hesaplanan tutarlar bilançoda ticari alacaklar hesabına, kar veya zarar tablosunda satış indirimleri olarak hasılat hesabına kaydedilmektedir. Şirket'in müşterileri ile yapılan sözleşmelerinden doğan kontrat varlıkları ve söz konusu kontratlara ilişkin aktifleştirilecek kontrat maliyetleri bulunmamaktadır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Stoklar

Stoklar, maliyetin veya net gerçekleştirilebilir değerin düşük olanı ile değerlendirilir. Net gerçekleştirilebilir değer, tahmini satış fiyatından tahmini tamamlama maliyeti ve satış gerçekleştirilmek için gerekli tahmini satış maliyeti toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır (Not 6). Stokların maliyeti tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katılan diğer maliyetleri içerir. Birim maliyet, ağırlıklı ortalama yöntemi ile hesaplanmaktadır.

Peşin ödenmiş giderler

Peşin ödenmiş giderler, genellikle tedarikçilere yapılan ve daha sonraki bir dönemde veya dönemlerde gider ve maliyet hesaplarına aktarılacak tutarlardır.

Maddi duran varlıklar

Maddi duran varlıklar, 1 Ocak 2005 tarihinden önce iktisap edilen kalemler için TL'nin 31 Aralık 2004 tarihindeki alım gücüyle ifade edilen düzeltilmiş elde etme maliyetleri üzerinden, 1 Ocak 2005 tarihinden sonra iktisap edilen kalemler için ise elde etme maliyetleri üzerinden, birikmiş amortisman ve mevcutsa kalıcı değer düşüklüğünün indirilmesi sonrasında oluşan değerleri ile finansal tablolara yansıtılmaktadır. Amortisman, aşağıda belirtilen maddi varlıkların ekonomik faydalı ömürlerini yansıtan oranlarda doğrusal amortisman metoduna göre hesaplanmaktadır (Not 7). Arsalar, ekonomik faydalı ömürleri sonsuz olarak kabul edildiğinden amortismanına tabi tutulmamışlardır.

Maddi duran varlıkların tahmin edilen faydalı ömürleri aşağıdaki gibidir:

	Ekonomik ömür
Binalar	25-50 yıl
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	10-25 yıl
Makine, tesis ve cihazlar	4-10 yıl
Taşıt araçları	4-5 yıl
Mobilya ve mefruşat	5-6 yıl
Özel maliyetler	4-10 yıl

Maddi duran varlıkların kayıtlı değerlerinin varlığın geri kazanılabilir değerinden daha yüksek olduğu durumlarda duran varlık geri kazanılabilir değerine indirilir. Maddi varlık elden çıkarılmalarıyla oluşan kar ve zararlar, düzeltilmiş maddi varlık tutarları üzerinden hesaplanarak gelir/gider hesaplarına yansıtılmıştır.

Maddi duran varlıkların bakım ve onarım giderleri normal şartlarda gider yazılmaktadır. Ancak, istisnai durumlarda, eğer bakım ve onarım varlıklarda genişletme veya önemli ölçüde geliştirme ile sonuçlanırsa söz konusu maliyetler aktifleştirilebilir ve ilişkilendirildiği maddi varlığın kalan faydalı ömrü üzerinden amortismanına tabi tutulur.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Maddi olmayan duran varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar, elde edilmiş hakları ve bilgisayar yazılımlarını içermektedir. Bunlar 1 Ocak 2005 tarihinden önce iktisap edilen kalemler için TL'nin 31 Aralık 2004 tarihindeki alım gücüyle ifade edilen düzeltilmiş elde etme maliyetleri üzerinden, 1 Ocak 2005 tarihinden sonra iktisap edilen kalemler için ise elde etme maliyetleri üzerinden, birikmiş itfa payları ve mevcutsa kalıcı değer düşüklüğünün indirilmesi sonrasında oluşan net değeri ile finansal tablolara yansıtılmaktadır. Maddi olmayan varlık itfa payları alış yılından itibaren dört ve beş yıllık ekonomik ömürleri üzerinden doğrusal itfa yöntemiyle hesaplanmıştır. Değer düşüklüğünün olması durumunda maddi olmayan varlıkların kayıtlı değeri, geri kazanılabilir tutara indirilir (Not 8).

Araştırma ve geliştirme giderleri

Araştırma harcamaları gerçekleştiğinde gider olarak kaydedilir. Geliştirme projelerinde oluşan maliyetler (yeni veya iyileştirilen ürünlerin tasarım ve testi ile ilgili), aşağıdaki şartların gerçekleşmesi durumunda maddi olmayan duran varlık olarak kaydedilir:

- maddi olmayan duran varlığın tamamlanması halinde, tamamlanan varlığın teknik fizibilitesi dikkate alınarak satılabilir veya kullanılabilir olması,
- yönetimin maddi olmayan duran varlığın tamamlanması ve kullanımı veya satış kararı,
- maddi olmayan duran varlıkların kullanılabilir veya satılabilir olması,
- gelecekte sağlayacağı olası ekonomik faydaların gösterimi,
- maddi olmayan duran varlığın geliştirilmesinin tamamlanması, kullanımı veya satışı için yeterli teknik, finansal ve diğer kaynaklar,
- maddi olmayan duran varlığın geliştirme aşamasında yapılan masrafların güvenilir biçimde ölçülmesi.

Bu kriterlere sahip olmayan diğer geliştirme maliyetleri oluştukları dönemde gider olarak kaydedilmektedir. Önceki dönemlerde gider kaydedilen geliştirme giderleri sonraki dönemlerde aktifleştirilemez. Aktifleştirilen geliştirme giderleri maddi olmayan duran varlık olarak muhasebeleştirilir ve ilgili duran varlık kullanıma hazır olduğu andan itibaren, beş yılı aşmayan faydalı ömürleri üzerinden doğrusal yöntem ile amortismanına tabi tutulur (Not 8).

Devam eden geliştirme projelerine ilişkin varlıklar için TMS 36 kapsamında her yıl değer düşüklüğü testi yapılır.

Finansal bilgilerin bölümlere göre raporlanması

Şirket ağırlıklı olarak Türkiye'de iç piyasaya ve hissedarı olan firma vasıtasıyla ilişkili kuruluşlara ihracatını yaptığı tarım makine ve aletleri ile iş makinelerinin ticareti alanında faaliyet göstermektedir. Şirket'in organizasyon yapısı, Şirket'in farklı faaliyetleri içeren ayrı bölümler halinde yönetilmesi yerine tek bir faaliyetin yönetilmesi şeklinde oluşturulmuştur. Bu sebeplerden dolayı, Şirket'in operasyonları tek bir faaliyet bölümü olarak kabul edilmekte ve Şirket'in faaliyet sonuçları, bu faaliyetlere tahsis edilecek kaynakların tespiti ve bu faaliyetlerin performanslarının incelenmesi bu çerçevede değerlendirilmektedir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

NOT 2 - ÖZET FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Finansal varlıklar

Grup, finansal varlıkları içerisinde yer alan "ticari alacaklar" ve "nakit ve nakit benzerleri" kalemlerini itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilmektedir. Sınıflandırma, finansal varlıklardan faydalanma amaçlarına göre belirlenen iş modeli ve beklenen nakit akışları esas alınarak yapılmaktadır. Yönetim, finansal varlıklarının sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte yapar.

Yönetimin sözleşmeye dayalı nakit akışlarını tahsil etme iş modelini benimsediği ve sözleşme şartlarının belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içerdiği, sabit veya belirli ödemeleri olan, aktif bir piyasada işlem görmeyen ve türev araç olmayan finansal varlıkları itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen varlıklar olarak sınıflandırılır. Vadeleri bilanço tarihinden itibaren 12 aydan kısa ise dönen varlıklar, 12 aydan uzun ise duran varlıklar olarak sınıflandırılırlar. İtfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen varlıklar, finansal durum tablosunda "ticari alacaklar" ve "nakit ve nakit benzerleri" kalemlerini içermektedir.

Şirket, finansal tablolarda yer alan itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen ticari alacakları değer düşüklüğü hesaplamaları için kolaylaştırılmış uygulamayı seçerek karşılık matrisi kullanmaktadır. Bu uygulama ile Şirket, ticari alacaklar belirli sebeplerle değer düşüklüğüne uğramadığı durumlarda, beklenen kredi zarar karşılığını ömür boyu beklenen kredi zararlarına eşit bir tutardan ölçmektedir. Beklenen kredi zararlarının hesaplamasında, geçmiş kredi zararı deneyimleri ile birlikte, Şirket'in geleceğe yönelik tahminleri de dikkate alınmaktadır.

Ticari alacaklar

Şirket tarafından bir alıcıya ürün veya hizmet sağlanması sonucunda oluşan ticari alacaklar ertelenen finansman gelirinden netleştirilmiş olarak gösterilirler (Not 15). Belirlenmiş faiz oranı olmayan kısa vadeli alacaklar, faiz tahakkuk etkisinin çok büyük olmaması durumunda, orijinal fatura değerleri üzerinden gösterilmiştir.

Şirket tahsil imkanının kalmadığına dair objektif bir delil olduğu takdirde ilgili ticari alacak için şüpheli alacak karşılığı ayırmaktadır. Objektif deliller, alacağın dava veya icra safhasında veya hazırlığında olması, alıcının, önemli finansal zorluk içine düşmesi, alıcının temerrüde düşmesi veya önemli ve süresi öngörülemez bir gecikme yaşanacağını muhtemel olması gibi durumlardır. Söz konusu bu karşılığın tutarı, alacağın kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek meblağlar dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının, oluşan ticari alacağın orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen değeridir. Ayrıca Şirket, finansal tablolarda yer alan itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen ticari alacaklarının değer düşüklüğü hesaplamaları için kolaylaştırılmış uygulamayı seçerek karşılık matrisi kullanmaktadır. Bu uygulama ile Şirket, ticari alacaklar belirli sebeplerle değer düşüklüğüne uğramadığı durumlarda, beklenen kredi zarar karşılığını ömür boyu beklenen kredi zararlarına eşit bir tutardan ölçmektedir.

Beklenen kredi zararlarının hesaplamasında, geçmiş kredi zararı deneyimleri ile birlikte, Şirket'in geleceğe yönelik tahminleri de dikkate alınmaktadır.

Şüpheli alacak tutarına karşılık ayrılmasını takiben, şüpheli alacak tutarının tamamının veya bir kısmının tahsil edilmesi durumunda, tahsil edilen tutar ayrılan şüpheli alacak karşılığından düşülerek kar veya zarar tablosuna gelir olarak kaydedilir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - ÖZET FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Ticari borçlar

Ticari borçlar, makul değerleriyle deftere alınır ve müteakip dönemlerde etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş tutarlardan muhasebeleştirilir. Ticari borçlarla ilgili vade farkları ile kur farkı gelir/giderleri esas faaliyetlerinden diğer gelirler/ giderler hesap kaleminde gösterilir (Not 5, Not 17).

Borçlanmalar

Borçlanmalar, farklı bankalardan alınan banka kredilerinden oluşmaktadır. Krediler, alınan kredi tutarından işlem masrafları çıkartıldıktan sonraki değerleriyle kaydedilir. Banka kredileri, müteakip dönemlerde etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyet değeri üzerinden gösterilir (Not 4). İşlem masrafları düşüldükten sonra kalan tutar ile iskonto edilmiş maliyet değeri arasındaki fark, gelir tablosuna kredi dönemi süresince finansman maliyeti olarak yansıtılır (Not 19). Şirket'in bilanço tarihinden itibaren 12 ay için yükümlülüğü geri ödemeyi erteleme gibi koşulsuz hakkı bulunmuyorsa finansal borçlar, kısa vadeli borçlanmalar olarak sınıflandırılır.

Finansal varlık ve yükümlülüklerin kayda alınması ve çıkarılması

Bütün finansal varlık alım ve satımları işlem tarihinde, yani Şirket'in varlığı almayı veya satmayı taahhüt ettiği tarihte kayıtlara yansıtılır. Söz konusu alım ve satımlar genellikle piyasada oluşan genel teamül ve düzenlemelerle belirlenen zaman dilimi içerisinde finansal varlığın teslimini gerektiren alım satımlardır.

Bir finansal varlık (ya da finansal varlığın veya benzer finansal varlıklardan oluşan grubun bir kısmı);

- Varlıktan nakit akımı elde etme hakkına ilişkin sürenin bitmiş olması durumunda;
- Şirket'in varlıktan nakit akımı elde etme hakkı olmakla birlikte, üçüncü kişilere direkt devretme zorunluluğu olan bir anlaşma kapsamında çok fazla zaman geçirmeden tamamını ödeme yükümlülüğü olması durumunda;
- Şirket'in finansal varlıktan nakit akımlarını elde etme hakkını devretmesi ve (a) varlık ile ilgili tüm risk veya ödüllerin devredilmiş veya (b) tüm hak ya da ödüllerin transfer edilmemiş olmasına rağmen, varlık üzerindeki tüm kontrolleri transfer etmiş olması durumunda kayıtlardan çıkarılır.

Şirket'in varlıktan nakit akımı elde etmesi hakkını devretmesi bununla birlikte tüm risk ya da menfaatlerin transfer edilmemesi veya üzerindeki kontrolü devretmemesi durumunda, varlık, Şirket'in varlık ile devam eden ilişkisine bağlı olarak finansal tablolarda taşınır.

Finansal yükümlülükler, bu yükümlülüklerden doğan borçların ortadan kalkması, iptal edilmesi ve süresinin dolması durumlarında kayıtlardan çıkartılır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

NOT 2 - ÖZET FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Netleştirme/ mahsup

Finansal varlık ve yükümlülükler, gerekli kanuni hak olması, söz konusu varlık ve yükümlülükleri net olarak değerlendirme niyet bulunmaması veya varlıkların elde edilmesi ile yükümlülüklerin yerine getirilmesinin birbirini takip ettiği durumlarda net olarak gösterilirler.

İlişkili taraflar

a) Bir kişi veya bu kişinin yakın ailesinin bir üyesi, aşağıdaki durumlarda Şirket ile ilişkili sayılır:

Söz konusu kişinin,

- (i) Şirket üzerinde kontrol veya müşterek kontrol gücüne sahip olması durumunda,
- (ii) Şirket üzerinde önemli etkiye sahip olması durumunda,
- (iii) Şirket veya Şirket'in bir ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması durumunda.

(b) Aşağıdaki koşullardan herhangi birinin mevcut olması halinde işletme Şirket ile ilişkili sayılır:

- (i) İşletme ve Şirket'in aynı grubun üyesi olması halinde,
- (ii) İşletmenin, diğer işletmenin (veya diğer işletmenin de üyesi olduğu bir grubun üyesinin) iştiraki ya da iş ortaklığı olması halinde,
- (iii) Her iki işletmenin de aynı bir üçüncü tarafın iş ortaklığı olması halinde,
- (iv) İşletmelerden birinin üçüncü bir işletmenin iş ortaklığı olması ve diğer işletmenin söz konusu üçüncü işletmenin iştiraki olması halinde.
- (v) İşletmenin, Şirket'in ya da Şirket ile ilişkili olan bir işletmenin çalışanlarına ilişkin olarak işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda plânlarının olması halinde. Şirket'in kendisinin böyle bir plânının olması halinde, sponsor olan işverenler de Şirket ile ilişkilidir.
- (vi) İşletmenin (a) maddesinde tanımlanan bir kişi tarafından kontrol veya müştereken kontrol edilmesi halinde.
- (vii)(a) maddesinin (i) bendinde tanımlanan bir kişinin işletme üzerinde önemli etkisinin bulunması veya söz konusu işletmenin (ya da bu işletmenin ana ortaklığının) kilit yönetici personelinin bir üyesi olması halinde.

Bu finansal tabloların amacı doğrultusunda ortaklar, önemli yönetim personeli ve Yönetim Kurulu üyeleri, aileleri ve onlar tarafından kontrol edilen veya onlara bağlı şirketler, iştirak ve ortaklıklar ilişkili taraflar olarak kabul ve ifade edilmişlerdir. Olağan faaliyetler nedeniyle ilişkili taraflarla bazı iş ilişkilerine girilebilir.

Yabancı para işlemleri

Yabancı para cinsinden yapılan işlemler, işlemin yapıldığı günkü döviz kurlarından TL'ye çevrilmiştir. Finansal durum tablosunda yer alan yabancı para birimi bazındaki parasal varlıklar ve yükümlülükler bilanço tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kurları kullanılarak TL'ye çevrilmiştir. Bu işlemler sonucunda oluşan kur farkları dönem net karının belirlenmesinde hesaba alınmıştır. Makul değerleri ile gösterilen yabancı para birimi bazındaki parasal olmayan varlıklar ve yükümlülükler ise makul değerlerinin belirlendiği günün kurundan TL'ye çevrilmiştir. Esas faaliyet konusuyla ilgili, ticari alacak ve borçlardan kaynaklanan kur farkları esas faaliyet gelirleri/ giderleri hesap kaleminde gösterilir (Not 17).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - ÖZET FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Pay başına kazanç

Gelir tablosunda beyan edilen pay başına kazanç, dönem net karının ilgili dönem içinde mevcut hisselerin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile bulunmaktadır (Not 21).

Türkiye'deki şirketler, sermayelerini hâlihazırda bulunan hissedarlarına, geçmiş yıl karlarından dağıttıkları "bedelsiz hisse" yolu ile arttırabilmektedirler. Bu tip "bedelsiz hisse" dağıtımları, pay başına kazanç hesaplamalarında, finansal tablolarda sunulan tüm dönemlerde ihraç edilmiş hisse gibi değerlendirilir. Buna göre, bu hesaplamalarda kullanılan ağırlıklı ortalama hisse sayısı, hisse senedi dağıtımlarının geçmişe dönük etkilerini de hesaplayarak bulunmuştur.

Finansal durum tablosu tarihinden sonraki olaylar

Bilanço tarihinden sonraki olaylar, dönem karına ilişkin herhangi bir duyuru veya diğer seçilmiş finansal bilgilerin kamuya açıklanmasından sonra ortaya çıkmış olsalar bile, bilanço tarihi ile bilançonun yayımı için yetkilendirilme tarihi arasındaki tüm olayları kapsar. Şirket, bilanço tarihinden sonraki düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, finansal tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltir. Bilanço tarihinden sonra ortaya çıkan düzeltme gerektirmeyen hususlar, finansal tablo kullanıcılarının ekonomik kararlarını etkileyen hususlar olmaları halinde finansal tablo notlarında açıklanır (Not 24).

Karşılıklar, koşullu varlık ve yükümlülükler

Geçmişteki olaylardan kaynaklanan ve gerçekleşmesi gelecekte Şirket'in tamamıyla kontrolünde olmayan, bir veya birden fazla olayın olması veya olmaması durumuna bağlı olan olası varlık ve yükümlülükler, şarta bağlı varlık ve yükümlülükler olarak kabul edilmektedir. Şirket, şarta bağlı varlık ve yükümlülükleri kayıtlarına yansıtmamaktadır. Şarta bağlı yükümlülükler, ilgili bir ekonomik fayda çıkışı olasılığı uzak olmadığı sürece, şarta bağlı varlıklar ise ancak ekonomik faydaların girişi kuvvetle muhtemel ise finansal tablo notlarında açıklanmıştır (Not 11).

Karşılıklar, Şirket'in bilanço tarihi itibarıyla mevcut bulunan ve geçmişten kaynaklanan yasal veya yapısal bir yükümlülüğünün bulunması, yükümlülüğü yerine getirmek için ekonomik fayda sağlayan kaynakların çıkışının gerçekleşmesinin kuvvetle muhtemel olması halinde ve yükümlülük tutarı konusunda güvenilir bir tahminin yapılabildiği durumlarda muhasebeleştirilmektedir. Birden fazla sayıda benzer yükümlülüğün bulunduğu durumlarda, gerekli olabilecek ekonomik fayda sağlayan kaynakların çıkış olasılığı aynı nitelikteki yükümlülüklerin tamamı dikkate alınarak değerlendirilir. Aynı nitelikte bulunan yükümlülüklerden herhangi bir tanesine ilişkin kaynak çıkışı ihtimali az bile olsa karşılık ayrılmaktadır. Gelecekteki operasyonel zararlarla ilgili olarak karşılık ayrılmamaktadır.

Paranın zaman değerinin etkisinin önemli olduğu durumlarda, karşılık tutarı; yükümlülüğün yerine getirilmesi için gerekli olması beklenen giderlerin bugünkü değeri olarak belirlenir. Karşılıkların bugünkü değerlerine indirgenmesinde kullanılacak iskonto oranının belirlenmesinde, ilgili piyasalarda oluşan faiz oranı ile söz konusu yükümlülükle ilgili risk dikkate alınır. Söz konusu iskonto oranının vergi öncesi oran olması şarttır. Söz konusu iskonto oranı, gelecekteki nakit akımlarının tahminiyle ilgili riski içermez.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

NOT 2 - ÖZET FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Devlet teşvik ve yardımları

Gerçeğe uygun değerleri ile izlenen parasal olmayan devlet teşvikleri de dâhil olmak üzere tüm devlet teşvikleri, elde edilmesi için gerekli şartların Şirket tarafından yerine getirileceğine ve teşvikin Şirket tarafından elde edilebileceğine dair makul bir güvence oluştuğunda veya teşvikin Şirket tarafından elde edilmesi ile finansal tablolara alınır. Devlet teşvikleri, bu teşviklerle karşılanması amaçlanan maliyetlerin gider olarak muhasebeleştirildiği dönemler boyunca sistematik ve oransal bir şekilde gelir tablosuna yansıtılır. Şirket'in yatırım harcamaları ile ilgili resmi daireler tarafından verilmesi uygun görülmüş yatırım teşvik belgeleri bulunmaktadır. Şirket'in 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, 1 adet Ankara tesisleri ve 1 adet Adapazarı olmak üzere alınmış toplamda 2 adet yatırım teşvik belgesi bulunmaktadır (Not 9).

Bu teşvikler sebebiyle yukarıda bahsi geçen belgelerden kaynaklı olarak Şirket'in sahip olduğu muhtelif destek unsurları temel olarak aşağıda listelenmiştir:

- a) İthal edilen makine ve ekipmanlara uygulanan gümrük vergisinden %100 muafiyet,
- b) Yurtiçinden ve yurtdışından tedarik edilecek yatırım malları için KDV muafiyeti,
- c) Araştırma ve geliştirme kanunu kapsamında yer alan teşvikler (%100 Kurumlar Vergisi istisnası, Gelir Vergisi İstisnası, Damga Vergisi İstisnası ve Sosyal Güvenlik Kurumu teşvikleri vb.),
- d) Dâhilde işleme izin belgeleri,
- e) Araştırma ve geliştirme harcamaları karşılığı, Tübitak - Teydeb'den alınan nakit destek,
- f) İndirimli kurumlar vergisi teşviki (Yatırıma katkı oranları nispetinde belirlenmiş kurumlar vergisi muafiyetleri)
- g) Sigorta primi işveren hissesi desteği,
- h) Diğer İhracat Teşvikleri

Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler

Dönem karı üzerindeki vergi yükümlülüğü, cari dönem vergisi ve ertelenmiş vergiyi içermektedir. Cari dönem vergi yükümlülüğü, dönem karının vergiye tabi olan kısmı üzerinden ve bilanço tarihi itibarıyla geçerli olan vergi oranları ile yürürlükteki vergi mevzuatı uyarınca hesaplanan vergi yükümlülüğünü içermektedir (Not 20).

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen değerleri ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin bilanço tarihi itibarıyla yasalaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir (Not 20).

Ertelenmiş vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin finansal durum tablosundaki kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasında oluşan geçici farklar üzerinden hesaplanır. Varlık ve yükümlülüklerin vergi değeri, vergi mevzuatı çerçevesinde söz konusu varlık ve yükümlülükler ile ilgili gelecek dönemlerde vergi matrahını etkileyecek tutarları ifade eder. Ertelenmiş vergi, yürürlükte olan veya bilanço tarihi itibarıyla yürürlüğe giren vergi oranları ve vergi mevzuatı dikkate alınarak, vergi varlığının gerçekleşeceği veya yükümlülüğünün ifa edileceği dönemde uygulanması beklenen vergi oranları üzerinden hesaplanır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - ÖZET FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Ertelenmiş vergi varlığı veya yükümlülüğü, söz konusu geçici farkların ortadan kalkacağı ilerideki dönemlerde ödenecek vergi tutarlarında yapacakları tahmin edilen artış ve azalış oranlarında finansal tablolara yansıtılmaktadırlar. Ertelenmiş vergi yükümlülüğü, tüm vergilendirilebilir geçici farklar için hesaplanırken ertelenmiş vergi varlığı gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle indirilebilir geçici farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla finansal tablolara alınır. Ertelenmiş vergi varlığının bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkân verecek düzeyde mali kar elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde, ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri azaltılır.

Aynı ülkenin vergi mevzuatına tabi olunması ve cari vergi varlıklarının cari vergi yükümlülüklerinden mahsup edilmesi konusunda yasal olarak uygulanabilir bir hakkın bulunması şartlarıyla ertelenmiş vergi varlıkları ve ertelenmiş vergi yükümlülükleri, karşılıklı olarak birbirinden mahsup edilir (Not 20).

Finansal riskten korunma muhasebesi

Şirket, türev sözleşmesi yapıldığı tarihte, kayıtlı bir varlığın, yükümlülüğün veya belirli bir riskle ilişkisi kurulabilen ve gerçekleşmesi muhtemel olan işlemlerin nakit akışlarında belirli bir riskten kaynaklanan ve kar/zararı etkileyebilecek değişmelere karşı korunmayı sağlayan işlemleri nakit akış riskinden korunma olarak belirlemektedir.

Şirket, etkin olarak nitelendirilen nakit akış finansal riskten korunma işlemlerine ilişkin kazanç ve kayıplarını özkaynaklarda "Nakit akış riskinden korunma kazanç/(kayıpları)" olarak göstermektedir. Etkin olmayan kısım ise dönem karında kar veya zarar olarak tanımlanır. Finansal riskten korunma taahhüdün veya gelecekteki muhtemel işlemin bir finansal olmayan varlık veya yükümlülük haline gelmesi durumunda özkaynak kalemleri arasında izlenen bu işlemlerle ilgili kazanç ya da kayıplar bu kalemlerden alınarak söz konusu varlık veya yükümlülüğün elde etme maliyetine veya defter değerine dahil edilmektedir. Aksi durumda, özkaynak kalemleri altında muhasebeleştirilmiş tutarlar, finansal riskten korunma gelecekteki muhtemel işlemin kar veya zarar tablosunu etkilediği dönemde kar veya zarar tablosuna transfer edilerek gelir veya gider olarak yansıtılır.

Gelecekte gerçekleşmesi muhtemel işlemin, gerçekleşmesi artık beklenmiyorsa, önceden özkaynaklar altında muhasebeleştirilen birikmiş kazanç ve kayıplar kar veya zarar tablosuna transfer edilir. Finansal riskten korunma aracının, yerine belgelenmiş finansal riskten korunma stratejisine uygun olarak başka bir araç tanımlanmadan veya uzatılmadan, vadesinin dolması, satılması, sona erdirilmesi veya kullanılması veya finansal riskten korunma tanımının iptal edilmesi durumunda, önceden diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilmiş kazanç ve kayıplar, kesin taahhüt veya tahmini işlem kar veya zarar tablosunu etkileyene kadar özkaynaklar altında sınıflandırılmaya devam edilir.

Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar

Ücretler, maaşlar ve sosyal güvenlik katkıları gibi dönem içinde çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlanılan tutarlardır. Bu tutarlar tahakkuk ettikleri dönemde personel giderlerine yansıtılmaktadır (Not 12).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

NOT 2 - ÖZET FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar

Şirket yürürlükteki kanunlara göre, emeklilik dolayısıyla veya istifa ve İş Kanunu'nda belirtilen davranışlar dışındaki sebeplerle istihdamı sona erdirilen çalışanlara kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür. Kıdem tazminatı karşılığı, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla ileride doğması beklenen yükümlülük tutarlarının net bugünkü değerine göre hesaplanmış ve finansal tablolara yansıtılmıştır. Aktüeryal kayıp/kazanç ise diğer kapsamlı gider hesabı altında muhasebeleştirilmektedir. İş Kanununa göre, iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde, işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretinin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödenmesi gerekmektedir. Kullanılmamış izin karşılığı bu çerçevede hesaplanarak finansal tablolara yansıtılmıştır (Not 11)

Nakit akış tablosu

Nakit akış tablosunda, döneme ilişkin nakit akımları işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır.

İşletme faaliyetlerden kaynaklanan nakit akımları, Şirket'in faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımlarını gösterir.

Yatırım faaliyetleriyle ilgili nakit akışları, Şirket'in yatırım faaliyetlerinde (duran varlık yatırımları ve finansal yatırımlar) kullandığı ve bu faaliyetlerden elde ettiği nakit akımlarını gösterir.

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akımları, Şirket'in finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

Nakit ve nakit benzeri değerler, nakit ve banka mevduatı ile tutarı belirli nakde kolayca çevrilebilen kısa vadeli, yüksek likiditeye sahip ve orijinal vadesi 3 ay veya daha kısa olan yatırımları içermektedir.

Sermaye ve temettüler

Adi hisseler, sermaye olarak sınıflandırılır. Adi hisseler üzerinden dağıtılan temettüler, beyan edildiği dönemde birikmiş karlardan indirilerek kaydedilir (Not 13).

2.5 Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları

Finansal tabloların hazırlanmasında Şirket yönetiminin, raporlanan varlık ve yükümlülük tutarlarını etkileyecek, bilanço tarihi itibarı ile vukuu muhtemel yükümlülük ve taahhütleri ve raporlama dönemi itibarıyla gelir ve gider tutarlarını belirleyen varsayımlar ve tahminler yapması gerekmektedir. Gerçekleşmiş sonuçlar tahminlerden farklı olabilmektedir. Tahminler düzenli olarak gözden geçirilmekte, gerekli düzeltmeler yapılmakta ve gerçekleştikleri dönemde gelir tablosuna yansıtılmaktadırlar.

Finansal tablolara yansıtılan tutarlar üzerinde önemli derecede etkisi olabilecek yorumlar ve bilanço tarihinde var olan veya ileride gerçekleşebilecek tahminlerin esas kaynakları göz önünde bulundurularak yapılan varsayımlar aşağıdadır:

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - ÖZET FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.5 Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları (Devamı)

Garanti gider karşılıkları

Şirket, garanti taahhüdü ile satışını gerçekleştirdiği ürünleri için garanti kapsamında katlanmayı öngördüğü işçilik ve malzeme giderlerini içeren tamir ve bakım masraflarını, satılan ürünlerin müteakip yıllarda söz konusu olabilecek geri dönüş olasılıkları ve tamir ve bakım tutarlarını tahmin ederek garanti karşılıklarını hesaplamaktadır. Söz konusu hesaplamada kullanılan malların tamir ve bakım için geri dönüş olasılıkları ve gerçekleştirilecek tamir ve bakım seviye ve maliyetleri Şirket'in geçmiş yıllardaki gerçekleşme istatistikleri kullanılarak tahmin edilmektedir (Not 11). Garanti karşılıklarının hesaplanmasında kullanılan satılan ürünlerin geri dönüş olasılığı ve maliyet tahminlerine ilişkin yapılan duyarlılık analizlerinin sonucunda, ilgili tahminlerde gerçekleşecek %10 oranında artış/azalışın, ilgili garanti karşılığı tutarında önemli bir etkisinin olmadığı sonucuna varılmıştır.

Ertelenmiş vergi varlığı

Ertelenmiş vergi varlığı gelecek yıllarda vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğunun tespiti halinde kayıtlara alınmaktadır. Vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğu durumlarda ertelenmiş vergi varlıkları indirilebilir geçici farklar ve indirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan yatırım indirimleri nedeniyle hak kazanılan vergi avantajları üzerinden hesaplanmaktadır.

Şirket, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, yatırım teşviklerine ilişkin gelecek yıllara devreden kullanılmamış vergi avantajları üzerinden hesapladığı 79.574.668 TL (31 Aralık 2017: 56.697.919 TL) tutarındaki ertelenmiş vergi varlığını ilgili teşviğin yatırımından elde edilecek yeterli karın oluşmasının kuvvetle muhtemel olması sebebiyle kaydetmiştir.

Şirket, söz konusu yatırım indirimlerine ilişkin ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliğini, vergilendirilebilir kar tahminlerini içeren iş modellerini baz alarak değerlendirmektedir. Bu iş modelleri satış miktarları, satış fiyatları ve kur beklentileri gibi ileriye dönük yönetim tahminlerini içermektedir. Yatırım teşviklerinin ileriye dönük kullanımına ilişkin yapılan duyarlılık analizlerinin sonucunda, ilgili tahminlerde gerçekleşecek %10 oranında artış/azalışın, ilgili ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliğine herhangi bir etkisinin olmadığı sonucuna varılmıştır (Not 20).

Nakit akış riskinden korunma işlemleri

Not 23'de açıklandığı üzere, Şirket, 39.333.333 Avro tutarındaki yatırım kredilerini, gerçekleşme olasılığı yüksek ihraç gelirleri nedeniyle maruz kalınan Avro spot kur riskine karşı korunma aracı olarak kullanmakta ve bu kapsamda yapılan 'etkinlik testi' neticesinde nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulamaktadır. Söz konusu etkinlik testlerinde kullanılan ihracat gelirlerine ilişkin yapılan bütçe tahminlerinin temelinde satış miktarları ve fiyatları gibi önemli tahmin ve varsayımlar bulunmaktadır. Şirket, etkinlik testine baz olan tahminlere ilişkin gerçekleştirmiş olduğu duyarlılık analizlerinin sonucunda, tahminlerde gerçekleşecek %10 oranında artış/azalışın, etkinlik testlerinin değerlendirilmesinde önemli bir etkisi olmadığı sonucuna varmıştır.

Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların ekonomik ömürleri

Şirket yönetimi, maddi ve maddi olmayan duran varlıkların faydalı ekonomik ömürlerinin belirlenmesinde önemli varsayımlarda bulunmuştur (Not 2.4).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

NOT 2 - ÖZET FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.5 Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları (Devamı)

Kıdem tazminatı karşılığı

Kıdem tazminatı karşılığı, iskonto oranları, gelecekteki maaş artışları ve çalışanların ayrılma oranlarını içeren birtakım varsayımlara dayalı aktüeryal hesaplamalar ile belirlenmektedir. Bu planların uzun vadeli olması sebebiyle, söz konusu varsayımlar önemli belirsizlikler içermektedir (Not 11).

Stok değer düşüklüğü karşılığı

Stoklar, her dönem, yönetimin finansal durum tablo hazırlanış tarihi itibarıyla değer düşüklüğü durumu olup olmadığını tespit etmek amacıyla değerlendirilmekte, muhtemel değer düşüklüğü maliyetine ilişkin gerekli karşılıklar ayrılmaktadır (Not 6).

NOT 3 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kasa	-	-
Bankalar:		
- TL vadesiz mevduatlar	12.606.729	13.136.655
- TL vadeli mevduatlar	346.204.631	311.109.494
- Yabancı para vadesiz mevduatlar	1.775.250	3.685.401
- Yabancı para vadeli mevduatlar	52.081.920	113.790.600
	412.668.530	441.722.150

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla TL ve Avro vadeli mevduatlara uygulanan yıllık ortalama etkin faiz oranları sırasıyla %23,28 ve %2,38'dir (31 Aralık 2017: TL: %14,28 ve Avro: %1,33). 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla vadeli mevduatların vadeleri üç aydan kısadır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Şirket'in bloke mevduatı bulunmamaktadır (31 Aralık 2017: Yoktur).

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla nakit akış tablolarında yer alan nakit ve nakit benzeri değerlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Bankalar	412.668.530	441.722.150
Tenzil: Faiz tahakkukları	(4.360.705)	(509.494)
Nakit ve nakit benzeri değerler	408.307.825	441.212.656

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL BORÇLAR

a) Kısa vadeli borçlanmalar

Kısa vadeli krediler

	Orijinal para birimi değeri		Yıllık ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı (%)		TL karşılığı	
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
TL krediler	85.033.786	-	29,50	-	85.033.786	-
					85.033.786	-

Uzun vadeli tahvillerin kısa vadeli kısımları

	Orijinal para birimi değeri		Yıllık ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı (%)		TL karşılığı	
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
TL tahviller (*)	81.461.538	4.145.275	12,84	13,52	81.461.538	4.145.275
Toplam kısa vadeli tahviller					81.461.538	4.145.275

(*) Şirket, 2017 yılı Nisan ayında 75 milyon TL'si değişken faizli ve 3 yıl vadeli, 75 milyon TL'si ise sabit faizli ve 2 yıl vadeli olmak üzere toplam 150.000.000 TL tahvil ihraç etmiştir.

Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları

	Orijinal para birimi değeri		Yıllık ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı (%)		TL karşılığı	
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Avro krediler	11.232.989	23.488.285	1,62	1,95	67.712.459	106.061.352
TL krediler	235.328.924	160.775.858	14,00	12,80	235.328.924	160.775.858
					303.041.383	266.837.210

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL BORÇLAR (Devamı)

b) Uzun vadeli borçlanmalar

Uzun vadeli krediler

	Orijinal para birimi değeri		Yıllık ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı (%)		TL karşılığı	
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Avro krediler	58.313.279	59.333.333	2,00	2,07	351.512.444	267.919.664
TL krediler	876.801.212	438.461.300	17,79	13,66	876.801.212	438.461.300
					1.228.313.656	706.380.964
Peşin ödenen borçlanma komisyonları (*)					(111.059)	(457.258)
Toplam uzun vadeli krediler					1.228.202.597	705.923.706

(*) Peşin ödenen borçlanma komisyonları, alınan finansal borçlara istinaden bankalara peşinen ödenmiş komisyon ücretlerinin gerçekleşmemiş kısmından oluşmaktadır.

Uzun vadeli tahviller

	Orijinal para birimi değeri		Yıllık ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı (%)		TL karşılığı	
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
TL tahviller (*)	75.000.000	150.000.000	25,67	13,52	75.000.000	150.000.000
Toplam uzun vadeli tahviller					75.000.000	150.000.000

(*) Şirket, 2017 yılı Nisan ayında 75 milyon TL'si değişken faizli ve 3 yıl vadeli, 75 milyon TL'si ise sabit faizli ve 2 yıl vadeli olmak üzere toplam 150.000.000 TL tahvil ihraç etmiştir.

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla uzun vadeli borçlanmaların geri ödeme planı aşağıdaki gibidir:

Yıl	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
2019	-	178.406.458
2020	1.107.065.694	588.712.416
2021	139.431.039	44.402.416
2022	56.705.865	44.402.416
	1.303.202.597	855.923.706

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL BORÇLAR (Devamı)

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Şirket'in, 23.333.333 Avro sabit faizli yatırım kredisi, 26.000.000 Avro tutarında sabit faizli işletme sermayesi kredisi, 20.000.000 Avro tutarında değişken faizli işletme sermayesi kredisi bulunmaktadır. 23.333.333 Avro kredi 6 yıl vadeli (vade sonu 15.07.2022), 6 ayda bir anapara ve faiz ödemeli olup faiz oranı sabit %0,95'tir. 26.000.000 Avro sabit faizli işletme sermayesi kredisinin; 10.000.000 Avro'su 3 yıl vadeli (vade sonu 03.02.2020), 3 ayda bir faiz ödemeli, anapara vade sonunda ödenecek şekilde olup faiz oranı %2,95'tir. 16.000.000 Avro kredi 5 yıl vadeli (vade sonu 14.11.2022), 6 ayda bir anapara ve faiz ödemeli olup faiz oranı %2,60'tır. 20.000.000 Avro tutarında değişken faizli işletme sermayesi kredisinin; 10.000.000 Avro'su 3 yıl vadeli (vade sonu 26.03.2021), ayda bir faiz ödemeli, 2 yıl anapara ödemesiz, 2.yıldan sonra 6 ayda bir anapara ödemeli, faiz oranı %2,25 + Euribor'dur. 10.000.000 Avro kredi 2 yıl vadeli (vade sonu 29.06.2020), 3 ayda bir faiz ödemeli olup faiz oranı %1,90+Euribor'dur. Şirket'in, kullanmış olduğu yatırım kredileriyle ilgili olarak yaptığı sözleşmeler uyarınca her mali dönem sonu itibarıyla Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na uygun olarak hazırlanan finansal tabloları üzerinden hesaplanan ve aşağıda belirtilmiş oranın üzerine çıkılmaması gibi bir yükümlülüğü bulunmaktadır. Kredilere ilişkin verilen teminat veya ipotek bulunmamaktadır.

Yükümlülük oranı:

- Net finansal borç (*) / Faiz, vergi ve amortisman öncesi kar oranı 3,75'den küçük olmalıdır.

(*) Net finansal borç, nakit ve nakit benzerlerinin finansal borçlar toplamından (uzun ve kısa vadeli finansal borçları içerir) düşülmesiyle hesaplanmaktadır.

Şirket, bilanço tarihi itibarıyla bu yükümlülüğünü yerine getirmektedir.

Banka kredilerinin taşınan ve makul değerleri aşağıdaki gibidir:

	Taşınan Değer		Makul Değer	
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Banka kredileri	1.616.277.766	972.760.916	1.604.720.505	986.201.240

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, kredilerin makul değerleri, Avro ve TL krediler için yıllık %1,96 ve %20,00 etkin ağırlıklı faiz oranları kullanılarak iskonto edilmiş nakit akış yöntemi ile belirlenmiştir (31 Aralık 2017: Avro: %1,94 ve TL: %13,49).

Finansal borçların 1 Ocak-31 Aralık 2018 ve 2017 hesap dönemlerine ilişkin hareketi aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	1.126.906.191	948.190.988
Alınan yeni finansal borçlar	1.366.293.000	731.586.226
Anapara ödemeleri	(844.353.308)	(610.511.190)
Faiz tahakkuku değişimi	6.283.224	12.048.986
Kur farkı değişimi	117.610.197	45.591.181
31 Aralık	1.772.739.304	1.126.906.191

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 5 - TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kısa vadeli ticari alacaklar:		
Müşteri cari hesapları	254.696.513	705.715.289
Alacak senetleri	104.105.935	19.625.714
	358.802.448	725.341.003
Tenzil: Şüpheli ticari alacaklar karşılığı	(51.547.274)	(49.389.742)
Tahakkuk etmemiş finansman geliri	(8.777.438)	(17.071.025)
Kısa vadeli ticari alacaklar	298.477.736	658.880.236
İlişkili taraflardan ticari alacaklar (Not 22)	150.186.703	153.954.997
Toplam kısa vadeli ticari alacaklar	448.664.439	812.835.233

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla kısa vadeli ticari alacakların ortalama vadeleri 70 gündür (31 Aralık 2017: 72 gün). Şirket'in TL ve Avro cinsinden olan ticari alacakları için uygulanan yıllık etkin faiz oranları sırasıyla %23,49 ve %(0,38)'dir (31 Aralık 2017: TL: %13,80 ve Avro: %(0,41)).

Kısa vadeli şüpheli alacak karşılığının 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren dönemler içerisindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	(49.389.742)	(52.242.681)
Yıl içerisinde iptal edilen (Not 17)	231.709	4.657.765
Yıl içerisinde ayrılan karşılık (Not 17)	(2.389.241)	(1.804.826)
31 Aralık	(51.547.274)	(49.389.742)

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Uzun vadeli ticari alacaklar:		
Alacak senetleri	59.597	2.009.169
	59.597	2.009.169

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 5 - TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR (DEVAMI)

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ticari borçlar:		
Satıcı cari hesapları	491.231.448	680.487.558
Tenzil: Tahakkuk etmemiş finansman gideri	(17.028.740)	(14.060.610)
Ticari borçlar	474.202.708	666.426.948
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 22)	38.378.018	59.053.805
Toplam ticari borçlar	512.580.726	725.480.753

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla kısa vadeli ticari alacakların ortalama vadeleri 85 gündür (31 Aralık 2017: 71 gün). Şirket'in TL ve Avro cinsinden olan ticari alacakları için uygulanan yıllık etkin faiz oranları sırasıyla %23,49 ve %(0,38)'dir (31 Aralık 2017: TL: %13,80 ve Avro: %(0,41)).

NOT 6 - STOKLAR

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İlk madde ve malzemeler	367.063.753	202.977.555
Yarı mamuller	18.224.559	786.918
Mamuller	334.277.707	134.514.016
Ticari mallar	219.109.540	93.505.776
Yedek parçalar	65.147.898	52.645.047
Yoldaki mallar (*)	110.429.804	115.752.227
Brüt	1.114.253.261	600.181.539
Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)	(29.814.310)	(33.875.335)
Net	1.084.438.951	566.306.204

Cari dönem içerisinde giderleştirilen stok maliyeti tutarı 3.176.439.695 TL'dir (31 Aralık 2017: 3.056.856.241 TL).

(*) Yoldaki mallar risk ve sorumluluğu Şirket'e geçen ancak dönem sonu itibarıyla işletmeye henüz gelmemiş ticari mal ve yedek parça stoklarından oluşmaktadır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

NOT 6 - STOKLAR (DEVAMI)

Stok değer düşüklüğünün dönemler içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	(33.875.335)	(41.851.649)
Dönem içinde stokların satışı nedeniyle iptal edilen	5.752.968	9.356.727
Dönem içinde ayrılan stok değer düşüklüğü karşılığı	(1.691.943)	(1.380.413)
31 Aralık	(29.814.310)	(33.875.335)

Stok değer düşüklüğü karşılığının stok kalemleri bazında dağılımı aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
İlk madde ve malzemeler	(24.839.060)	(24.814.722)
Ticari mallar	(2.806.919)	(6.892.282)
Yedek parçalar	(2.168.331)	(2.168.331)
	(29.814.310)	(33.875.335)

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 7 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

	1 Ocak 2018	İlaveler	Çıkışlar	Transferler	31 Aralık 2018
<u>Maliyet</u>					
Araziler	37.740.200	14.678.180	-	-	52.418.380
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	14.492.387	1.428.333	-	-	15.920.720
Binalar	234.001.543	8.859.013	-	-	242.860.556
Makine, tesis ve cihazlar	598.410.208	116.645.361	(9.502.139)	-	705.553.430
Özel maliyetler	5.859.199	657.003	-	-	6.516.202
Taşıt araçları	8.211.037	3.168.142	(2.961.575)	-	8.417.604
Mobilya ve mefruşat	82.922.128	10.156.156	(33.113)	2.111.668	95.156.839
Devam etmekte olan yatırımlar	5.375.563	6.167.362	-	(4.103.779)	7.439.146
	987.012.265	161.759.550	(12.496.827)	(1.992.111)	1.134.282.877

Birikmiş amortismanlar

Yeraltı ve yerüstü düzenleri	4.875.531	495.128	-	-	5.370.659
Binalar	55.541.085	5.295.004	-	-	60.836.089
Makine, tesis ve cihazlar	369.845.930	45.260.544	(8.757.229)	-	406.349.245
Özel maliyetler	3.771.264	672.884	-	-	4.444.148
Taşıt araçları	2.905.162	1.634.931	(1.090.425)	-	3.449.668
Mobilya ve mefruşat	52.846.199	10.782.680	(32.672)	-	63.596.207
	489.785.171	64.141.171	(9.880.326)	-	544.046.016

Net defter değeri

497.227.094

590.236.861

	1 Ocak 2017	İlaveler	Çıkışlar	Transferler	31 Aralık 2017
<u>Maliyet</u>					
Araziler	37.740.200	-	-	-	37.740.200
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	11.351.423	3.363.414	(16.640)	(205.810)	14.492.387
Binalar	234.169.997	697.508	(865.962)	-	234.001.543
Makine, tesis ve cihazlar	557.464.187	67.104.710	(26.158.689)	-	598.410.208
Özel maliyetler	5.564.336	294.863	-	-	5.859.199
Taşıt araçları	6.502.522	3.475.015	(1.766.500)	-	8.211.037
Mobilya ve mefruşat	71.963.240	10.999.394	(40.506)	-	82.922.128
Devam etmekte olan yatırımlar	716.888	4.452.865	-	205.810	5.375.563
	925.472.793	90.387.769	(28.848.297)	-	987.012.265

Birikmiş amortismanlar

Yeraltı ve yerüstü düzenleri	4.458.221	423.913	(6.603)	-	4.875.531
Binalar	51.244.267	5.156.713	(859.895)	-	55.541.085
Makine, tesis ve cihazlar	360.853.860	35.035.669	(26.043.599)	-	369.845.930
Özel maliyetler	3.235.011	536.253	-	-	3.771.264
Taşıt araçları	3.135.441	1.097.474	(1.327.753)	-	2.905.162
Mobilya ve mefruşat	43.644.226	9.235.937	(33.964)	-	52.846.199
	466.571.026	51.485.959	(28.271.814)	-	489.785.171

Net defter değeri

458.901.767

497.227.094

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

NOT 7 - MADDİ DURAN VARLIKLAR (Devamı)

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren dönemlere ait maddi duran varlık amortisman giderlerinin dağılımı aşağıda belirtildiği gibidir:

	2018	2017
Üretilen malın maliyeti	45.611.425	35.976.370
Genel yönetim giderleri	11.304.073	9.020.649
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri	3.792.704	3.325.319
Araştırma ve geliştirme giderleri	3.432.969	3.163.621
	64.141.171	51.485.959

31 Aralık 2018 itibarıyla, Şirket'in devam etmekte olan yatırımlar hesap kalemi içerisinde, almış olduğu yabancı para cinsinden yatırım kredisi ile ilgili cari dönemde aktifleştirdiği finansman maliyeti bulunmamaktadır (31 Aralık 2017: Yoktur).

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklar üzerinde ipotek bulunmamaktadır (31 Aralık 2017: Yoktur).

NOT 8 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

	1 Ocak 2018	İlaveler	Çıkışlar	Transferler	31 Aralık 2018
<u>Maliyet</u>					
Haklar	68.747.944	18.172.938	-	1.992.111	88.912.993
Geliştirme giderleri	110.150.931	-	-	121.924.606	232.075.537
Devam etmekte olan geliştirme giderleri	120.256.568	59.722.671	-	(121.924.606)	58.054.633
	299.155.443	77.895.609	-	1.992.111	379.043.163
<u>Birikmiş itfa payları</u>					
Haklar	24.410.680	9.919.010	-	-	34.329.690
Geliştirme giderleri	58.845.477	17.121.335	-	-	75.966.812
	83.256.157	27.040.345	-	-	110.296.502
Net defter değeri	215.899.286				268.746.661

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 8 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (Devamı)

	1 Ocak 2017	İlaveler	Çıkışlar	Transferler	31 Aralık 2017
<u>Maliyet</u>					
Haklar	57.043.268	11.704.676	-	-	68.747.944
Geliştirme giderleri	77.679.260	-	-	32.471.671	110.150.931
Devam etmekte olan geliştirme giderleri	105.790.404	46.937.835	-	(32.471.671)	120.256.568
	240.512.932	58.642.511	-	-	299.155.443
<u>Birikmiş itfa payları</u>					
Haklar	18.183.297	6.227.383	-	-	24.410.680
Geliştirme giderleri	44.243.055	14.602.422	-	-	58.845.477
	62.426.352	20.829.805	-	-	83.256.157
Net defter değeri	178.086.580				215.899.286

Geliştirme giderleri, Şirket tarafından yaratılan maddi olmayan duran varlıkları içermektedir. Geliştirme projeleri tamamlandığında, faydalı ömürleri üzerinden itfa payı ayrılmaya başlanmaktadır.

Devam etmekte olan geliştirme giderleri için geliştirme sürecinin henüz tamamlanmamış olması sebebiyle itfa payı hesaplanmamıştır.

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren dönemlere ait maddi olmayan duran varlık itfa paylarının dağılımı aşağıda belirtildiği gibidir:

	2018	2017
Üretilen malın maliyeti	6.988.499	4.351.451
Genel yönetim giderleri	1.787.759	1.091.075
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri	599.823	402.208
Araştırma ve geliştirme giderleri	13.688.366	11.438.800
Yapılmakta olan yatırımlara yansıtılan	3.975.898	3.546.271
	27.040.345	20.829.805

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

NOT 9 - DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
a) Diğer dönen varlıklar:		
Devreden katma değer vergisi ("KDV")	152.328.930	118.248.169
İadesi istenen vergiler	45.985.269	35.288.502
Diğer	2.909.014	4.210.500
	201.223.213	157.747.171

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
b) Devlet teşvik ve yardımları:		
Devlet teşvik ve yardımları	4.083.218	3.592.163
	4.083.218	3.592.163

	2018	2017
1 Ocak	3.592.163	3.031.296
Yıl içinde alınan	1.004.179	1.121.469
Yıl içinde kullanılan (Not 17)	(513.124)	(560.602)
31 Aralık	4.083.218	3.592.163

NOT 10 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
a) Peşin ödenmiş giderler:		
Gelecek aylara ait giderler	1.083.524	1.361.081
	1.083.524	1.361.081

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
b) Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler		
Sabit kıymet alımı için verilen avanslar	2.545.194	7.308.750
	2.545.194	7.308.750

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 10 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER (Devamı)

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
c) Ertelenmiş gelirler:		
Gelecek dönemlere ait gelirler (*)	24.940.048	13.923.374
Alınan avanslar	16.050	40.606
	24.956.098	13.963.980

(*) Gelecek dönemlere ait gelirler, 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla faturası kesilen ancak müşterilere teslimatı henüz gerçekleşmemiş traktörlerin satış tutarıdır.

NOT 11 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

a) Kısa vadeli karşılıklar

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kullanılmayan izin karşılıkları	1.807.491	2.051.334
	1.807.491	2.051.334

Kullanılmayan izin karşılıklarının yıl içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
1 Ocak	2.051.334	1.959.616
Yıl içinde ayrılan/(kullanılan) karşılık tutarı-net	(243.843)	91.718
31 Aralık	1.807.491	2.051.334

Diğer kısa vadeli karşılıklar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Garanti gider karşılıkları	28.133.964	35.441.832
Dava gider karşılıkları (*)	6.881.714	7.704.448
	35.015.678	43.146.280

(*) Şirket aleyhine açılmış davalara ilişkin ayrılan karşılıkları içermektedir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

NOT 11 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

Dava gider karşılıklarının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	7.704.448	9.637.390
Yıl içinde (iptal edilen)/ayrılan karşılık tutarı-net (Not 17)	(822.734)	(1.932.942)
31 Aralık	6.881.714	7.704.448

b) Uzun vadeli karşılıklar

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar

	2018	2017
Kıdem tazminatı karşılığı	34.199.225	23.730.294
	34.199.225	23.730.294

Kıdem tazminatı karşılığı aşağıda belirtilen yasal düzenlemeler çerçevesinde ayrılmaktadır:

İş Kanunu'na göre, Şirket bir senesini doldurmuş olan ve Şirket ile ilişkisi kesilen veya emekli olan, 25 hizmet (kadınlarda 20) yılını dolduran ve emekliliğini kazanan (kadınlar için 58 yaşında, erkekler için 60 yaşında), askere çağrılan veya vefat eden personeli için kıdem tazminatı ödemekle mükelleftir.

Ödenecek tazminat her hizmet yılı için bir aylık maaş tutarı kadardır ve bu miktar 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 5.434,42 TL (31 Aralık 2017: 4.732,48 TL) ile sınırlandırılmıştır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir ve herhangi bir fonlama şartı bulunmamaktadır. Kıdem tazminatı karşılığı çalışanların emekliliği halinde ödenmesi gereken muhtemel yükümlülüğün bugünkü değerinin tahminiyle hesaplanır.

Tebliğ, Şirket'in kıdem tazminatı karşılığını tahmin etmek için aktüer değerlendirme yöntemlerinin geliştirilmesini öngörmektedir. Buna göre toplam yükümlülüğün hesaplanmasında aşağıda yer alan aktüer öngörüler kullanılmıştır:

	2018	2017
Enflasyon oranı (%)	10,5	6,5
Faiz oranı (%)	16,74	11,77
Emekli olma olasılığına ilişkin devir hızı oranı (%)	93,17	93,68

Temel varsayım, her yıllık hizmet için belirlenen tavan karşılığının enflasyon ile orantılı olarak artmasıdır. Böylece uygulanan iskonto oranı enflasyonun beklenen etkilerinden arındırılmış gerçek oranı gösterir. Şirket'in kıdem tazminatı karşılığı kıdem tazminatı tavanı 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren geçerli olan 6.017,60 TL (1 Ocak 2018: 5.001,76 TL) üzerinden hesaplanmaktadır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 11 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

Kıdem tazminatı karşılığının yıllar içindeki hareketi aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	23.730.294	21.728.439
Faiz maliyeti	3.568.796	1.142.185
Cari dönem hizmet maliyeti	3.054.503	2.557.437
Yıl içinde ödenen	(15.516.941)	(5.604.652)
Aktüeryal kayıp	19.362.573	3.906.885
31 Aralık	34.199.225	23.730.294

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla kıdem tazminatı karşılığı hesaplamasında kullanılan önemli varsayımların duyarlılık analizleri aşağıdaki gibidir:

	Net İskonto Oranı		Emekli olma olasılığına ilişkin devir hızı	
Duyarlılık seviyesi	%0,5 azalış	%0,5 artış	%0,5 azalış	%0,5 artış
Oran	(%5,16)	(%6,16)	(%92,54)	(%93,54)
Kıdem tazminatı yükümlülüğü değişimi	1.536.168	(1.404.562)	(287.848)	304.363

Diğer uzun vadeli karşılıklar

	2018	2017
Garanti gider karşılığı	21.699.184	38.003.194
	21.699.184	38.003.194

Kısa ve uzun vadeli garanti gider karşılıklarının yıllar içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	73.445.026	67.943.069
Yıl içinde kullanılan karşılık tutarı	(62.917.932)	(61.195.308)
Yıl içinde ayrılan karşılık tutarı	39.306.054	66.697.265
31 Aralık	49.833.148	73.445.026

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

NOT 11 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

c) Koşula bağlı yükümlülükler

Şirket'in önemli tutarda zarara veya borca neden olmasını beklemediği taahhütler ve muhtemel yükümlülükler aşağıda özetlenmiştir:

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla Şirket'in teminat/rehin/ipotek/kefalet pozisyonuna ilişkin tabloları aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatların toplam tutarı	105.076.721	27.598.642
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatların toplam tutarı	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatların toplam tutarı	-	-
D. Diğer verilen teminatların toplam tutarı	-	-
i. Ana ortak lehine vermiş olduğu teminatların toplam tutarı	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen grup şirketleri lehine vermiş olduğu teminatların toplamı	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. kişiler lehine vermiş olduğu teminatların toplamı	-	-
	105.076.721	27.598.642

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, Şirket'in kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu yabancı para teminatların orijinal para cinsinden tutarları 2.724.350 Avro 'dur (31 Aralık 2017: 2.782.450 Avro).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 11 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

d) Koşula bağlı varlıklar

Orijinal para birimi değeri						TL karşılığı	
31 Aralık 2018			31 Aralık 2017			31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
	ABD		TL	ABD		TL	
	Avro	Doları		Avro	Doları		
Alınan teminat mektupları	-	270.000	741.094.800	3.298.376	283.500	716.788.110	742.515.243
Doğrudan borçlandırma	-	-	385.439.385	-	-	411.286.672	385.439.385
İpotekler	-	-	438.714	-	-	438.714	438.714
Nakit TL teminat	-	-	787.257	-	-	454.426	787.257
Teminat senedi	8.000	-	1.500.000	-	-	1.500.000	1.548.224
						1.130.728.823	1.146.431.073

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

NOT 12 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR

Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar

	2018	2017
Personele borçlar ve prim tahakkukları	9.074.562	18.526.872
Ödenecek vergi ve borçlar (*)	12.175.129	9.422.248
	21.249.691	27.949.120

(*) Şirket'in çalışan personeli için ödenecek olan SGK ve muhtasar borçlarını içermektedir.

NOT 13 - ÖZKAYNAKLAR

Ödenmiş sermaye

Şirket'in kayıtlı sermaye tavanı 250.000.000 TL'dir (31 Aralık 2017: 250.000.000 TL).

Şirket'in sermayesi beheri 1 Kr olan 5.336.900.000 adet hissedenden oluşmakta olup, nominal değeri 53.369.000 TL'dir.

Şirket'in 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla hissedarları ve sermaye içindeki payları aşağıdaki gibidir:

	2018		2017	
	Pay oranı (%)	Pay tutarı (TL)	Pay oranı (%)	Pay tutarı (TL)
Koç Holding	37,50	20.013.375	37,50	20.013.375
CNHI Österreich	37,50	20.013.375	37,50	20.013.375
BİST'te işlem gören ve diğer	25,00	13.342.250	25,00	13.342.250
	100,00	53.369.000	100,00	53.369.000
Sermaye enflasyon düzeltmesi farkları		39.014.356		39.014.356
		92.383.356		92.383.356

Sermaye enflasyon düzeltmesi farkları ödenmiş sermayeye yapılan nakit ve nakit benzeri ilavelerin enflasyona göre düzeltilmiş toplam tutarları ile enflasyon düzeltmesi öncesindeki tutarları arasındaki farkı ifade eder.

Şirket'in hisseleri A, B ve C grupları şeklinde tertip edilmiştir. A ve B grubu hisseler imtiyazlı hisseler olup, 10 kişiden oluşan Yönetim Kurulu'na seçilecek üyelerin beşi A Grubu, diğer beşi B Grubu hissedarlarınca gösterilecek adaylar arasından seçilir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 13 - ÖZKAYNAKLAR (Devamı)

Şirket, 11 Haziran 2004 tarihinden itibaren BİST'e kote olmuş ve Şirket hisseleri bu tarihten itibaren işlem görmeye başlamış olup, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, Şirket'in BİST'e kayıtlı %25 oranında hissesi mevcuttur (31 Aralık 2017: %25).

Geçmiş yıllar karları, kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler, değer artış fonları ve diğer sermaye yedekleri

Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler birinci ve ikinci tertip yasal yedekler olmak üzere ikiye ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak ayrılır. İkinci tertip yasal yedekler ise ödenmiş sermayenin %5'ini aşan dağıtılan karın %10'udur. Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir.

SPK'nın 1 Ocak 2008 tarihine kadar geçerli olan gereklilikleri uyarınca enflasyona göre düzeltilen ilk finansal tablo denkleştirme işleminde ortaya çıkan ve "geçmiş yıllar zararı"nda izlenen tutarın, SPK'nın kar dağıtımına ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde, enflasyona göre düzeltilmiş finansal tablolara göre dağıtılacak kar rakamı bulunurken indirim kalemi olarak dikkate alınmaktaydı. Bununla birlikte, "geçmiş yıllar zararı"nda izlenen söz konusu tutar, varsa dönem karı ve dağıtılmamış geçmiş yıl karları, kalan zarar miktarının ise sırasıyla olağanüstü yedek akçeler, yasal yedek akçeler, özkaynak kalemlerinin enflasyon muhasebesine göre düzeltilmesinden kaynaklanan sermaye yedeklerinden mahsup edilmesi mümkün bulunmaktaydı.

Yine 1 Ocak 2008 tarihine kadar geçerli olan uygulama uyarınca enflasyona göre düzeltilen ilk finansal tablo düzenlenmesi sonucunda özkaynak kalemlerinden "Sermaye, Emisyon Primi, Yasal Yedekler, Statü Yedekleri, Özel Yedekler ve Olağanüstü Yedek" kalemlerine bilançoda kayıtlı değerleri ile yer verilmekte ve bu hesap kalemlerinin düzeltilmiş değerleri toplu halde özkaynak grubu içinde "özsermaye enflasyon düzeltmesi farkları" hesabında yer almaktaydı. Tüm özkaynak kalemlerine ilişkin "özsermaye enflasyon düzeltmesi farkları" sadece bedelsiz sermaye artırımını veya zarar mahsubunda, olağanüstü yedeklerin kayıtlı değerleri ise, bedelsiz sermaye artırımını; nakit kar dağıtımını ya da zarar mahsubunda kullanılabilmekteydi.

1 Ocak 2008 itibarıyla yürürlüğe giren Seri: XI No: 29 sayılı tebliğ ve ona açıklama getiren SPK duyurularına göre "Ödenmiş Sermaye", "Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler" ve "Hisse Senedi İhraç Primleri"nin yasal kayıtlardaki tutarları üzerinden gösterilmesi gerekmektedir. Söz konusu tebliğin uygulanması esnasında değerlemelerde çıkan farklılıkların (enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan farklılıklar gibi):

- "Ödenmiş Sermaye"den kaynaklanmaktaysa ve henüz sermayeye ilave edilmemişse, "Ödenmiş Sermaye" kaleminden sonra gelmek üzere açılacak "Sermaye Düzeltmesi Farkları" kalemiyle;
- "Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler" ve "Hisse Senedi İhraç Primleri"nden kaynaklanmakta ve henüz kar dağıtımını veya sermaye artırımına konu olmamışsa "Geçmiş Yıllar Kar/Zararıyla",

İlişkilendirilmesi gerekmektedir. Diğer özkaynak kalemleri ise TMS/TFRS çerçevesinde değerlendirilen tutarları ile gösterilmektedir.

Sermaye düzeltmesi farklarının sermayeye eklenmek dışında bir kullanımı yoktur.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

NOT 13 - ÖZKAYNAKLAR (Devamı)

Kar dağıtımı

Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kar Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Ortaklıklar, karlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kar dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler. Ayrıca, kar paylarının eşit veya farklı tutarlı taksitler halinde ödenebilecektir ve finansal tablolarda yer alan kar üzerinden nakden kar payı avansı dağıtabilecektir.

Ortaklıkların kar dağıtım politikalarında asgari olarak aşağıdaki hususlara yer verilmesi gerekir:

- a) Kar payı dağıtılıp dağıtılmayacağı, dağıtılacak ise ortaklar ve kara katılan diğer kişiler için belirlenen kar payı dağıtım oranı.
- b) Kar payının ödenme şekli.
- c) Kar payı dağıtım işlemlerine en geç dağıtım kararı verilen genel kurul toplantısının yapıldığı hesap dönemi sonu itibarıyla başlanması şartıyla, kar payının ödenme zamanı.
- d) Kar payı avansı dağıtılıp dağıtılmayacağı, dağıtılacak ise buna ilişkin esaslar.

TTK'ya göre ayrılması gereken yedek akçeler ile esas sözleşmede veya kar dağıtım politikasında pay sahipleri için belirlenen kar payı ayrılmadıkça; başka yedek akçe ayrılmasına, ertesi yıla kar aktarılmasına ve intifa senedi sahiplerine, yönetim kurulu üyelerine, ortaklık çalışanlarına ve pay sahibi dışındaki kişilere kardan pay dağıtılmasına karar verilemeyeceği gibi, pay sahipleri için belirlenen kar payı nakden ödenmedikçe bu kişilere kardan pay dağıtılamaz.

Şirket kar dağıtımında, Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uygun olarak pay sahiplerinin menfaatleri ve Şirket menfaatleri arasında dengeli ve tutarlı bir politika izlenmektedir. Şirket'in Yönetim Kurulu'nca genel ekonomik şartlar, uzun vadeli yatırım finansman ve iş planları ile karlılık durumu dikkate alınarak, TTK ve SPK düzenlemeleri ile ana sözleşmeye uygun şekilde hesap edilen dağıtılabilir dönem net karın en az %20'sini ortaklarına kar payı olarak dağıtmasına, dağıtılacak kar payı nakit veya bedelsiz sermaye artırımı yoluyla veya belli oranda nakit, belli oranda bedelsiz pay dağıtılması suretiyle yapılabilmesi, hesaplanabilir kar payı tutarının ödenmiş sermayenin %5 inden az olması durumunda söz konusu tutar dağıtılmadan ortaklık bünyesinde bırakılması ve bu kar payı dağıtım politikasının Yönetim Kurulu tarafından her yıl gözden geçirilmesi şeklinde belirlenmiştir.

Şirketlerin geçmiş yıllar zararlarının; geçmiş yıllar karları, paylara ilişkin primler dahil genel kanuni yedek akçe, sermaye hariç özkaynak kalemlerinin enflasyon muhasebesine göre düzeltilmesinden kaynaklanan tutarların toplamını aşan kısmı, net dağıtılabilir dönem karının hesaplanmasında indirim kalemi olarak dikkate alınır.

2017 yılı karından 300.000.000 TL tutarındaki temettünün dağıtım teklifi 14 Mart 2018 tarihli 64. Olağan Genel Kurul Toplantısında kabul edilmiştir. 21 Mart 2018 tarihinden itibaren hissedarlara nakden ödenmiştir. Pay başına dağıtılan temettü 5,62 kuruştur (31 Aralık 2017: 4,68 kuruş).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 14 - SATIŞ GELİRLERİ VE SATIŞLARIN MALİYETİ

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Yurt içi satışlar	2.310.459.500	3.547.439.433
Yurt dışı satışlar	1.899.619.829	1.133.809.911
Satış gelirleri (brüt)	4.210.079.329	4.681.249.344
Satışlardan indirimler ve iskontolar	(301.135.816)	(466.193.238)
Satış gelirleri (net)	3.908.943.513	4.215.056.106
Satışların maliyeti	(3.192.105.745)	(3.484.348.070)
Brüt kar	716.837.768	730.708.036

Satış adetleri:

	31 Aralık 2018			31 Aralık 2017		
	Yurt içi satışlar	Yurt dışı satışlar	Toplam satışlar	Yurt içi satışlar	Yurt dışı satışlar	Toplam satışlar
Traktör	17.655	14.502	32.157	37.590	12.023	49.613
Biçerdöver	302	-	302	328	-	328
	17.957	14.502	32.459	37.918	12.023	49.941

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 15 - ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ, PAZARLAMA, SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ, GENEL YÖNETİM GİDERLERİ

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri:		
Personel giderleri	56.409.495	49.463.804
Garanti giderleri (Not 11)	39.306.054	66.697.265
Nakliye ve sigorta giderleri	26.670.685	34.534.543
Kira giderleri	10.733.708	6.983.169
Bayi toplantı ve fuar giderleri	9.941.731	10.961.936
Ulaşım ve seyahat giderleri	8.367.942	7.824.777
Dışarıdan sağlanan faydalar	5.835.768	6.270.733
Amortisman ve itfa payı giderleri (Not 7, 8)	4.392.527	3.727.527
Satış geliştirme giderleri	4.381.033	3.053.584
Basın ilişkileri, reklam ve promosyon giderleri	3.995.500	5.722.931
İşletme giderleri	3.331.652	2.623.333
Hizmet giderleri	1.253.981	1.002.774
Diğer	6.407.999	5.456.364
	181.028.075	204.322.740

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Genel yönetim giderleri:		
Personel giderleri	52.362.283	34.765.959
Ortaklardan alınan hizmet giderleri	14.212.706	11.378.567
Amortisman ve itfa payı giderleri (Not 7, 8)	13.091.832	10.111.724
Hizmet giderleri	6.625.818	6.938.529
Dışarıdan sağlanan faydalar	4.792.705	5.465.369
Bağış ve yardımlar	3.842.043	5.235.824
Vergi, resim ve harç gideri	2.910.703	1.770.642
Ulaşım ve seyahat giderleri	2.125.173	2.229.601
Sigorta giderleri	1.422.122	1.078.966
Aidat giderleri	1.049.154	1.159.251
Temsil giderleri	958.183	2.525.361
Dava takip ve müşavirlik giderleri	822.842	1.388.479
İşletme giderleri	628.906	619.638
Danışmanlık giderleri	240.853	1.194.770
Diğer	1.542.163	2.134.619
	106.627.486	87.997.299

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 15 - ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ, PAZARLAMA, SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ, GENEL YÖNETİM GİDERLERİ (Devamı)

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Araştırma ve geliştirme giderleri:		
Amortisman ve itfa payı giderleri (Not 7, 8)	17.121.335	14.602.421
Personel giderleri	406.473	257.567
Dışarıdan sağlanan faydalar	345.704	42.588
Proje giderleri	315.258	36.828
Diğer	74.615	19.986
	18.263.385	14.959.390

NOT 16 - NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Hammadde, malzeme ve mamuller	3.176.439.695	3.056.856.241
Personel ve kıdem tazminatı giderleri	338.820.698	258.366.231
Mamul ve yarı mamul değişimleri	(355.307.947)	97.149.379
Amortisman ve itfa payları	87.205.617	68.769.493
Nakliye ve sigorta giderleri	50.762.001	58.868.605
İşletme malzemesi	50.358.128	55.625.709
Garanti giderleri	39.306.054	66.697.265
Enerji giderleri	17.059.782	17.124.459
Bağış ve yardımlar	3.842.043	5.235.824
Diğer	89.538.620	106.934.293
	3.498.024.691	3.791.627.499

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 17 - ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER/GİDERLER

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Ticari alacak ve borçlara ilişkin kur farkı gelirleri	365.909.459	105.303.289
Kredili satışlardaki vade farkı geliri	140.955.584	94.542.604
Şüpheli ticari alacak karşılığı iptali (Not 5)	231.709	4.657.765
Teşvik gelirleri (Not 9)	513.124	560.602
Dava gider karşılığı iptali (Not 11)	2.480.000	1.932.942
Diğer gelirler	18.324.495	13.522.986
Diğer faaliyet gelirleri	528.414.371	220.520.188
Ticari alacak ve borçlara ilişkin kur farkı giderleri	(381.466.721)	(93.564.560)
Vadeli alımlarla ilgili finansman gideri	(118.582.583)	(71.813.776)
Şüpheli ticari alacak karşılık gideri (Not 5)	(2.389.241)	(1.804.826)
Dava gider karşılıkları (Not 11)	(1.657.266)	-
Diğer giderler	(12.636)	-
Diğer faaliyet giderleri	(504.108.447)	(167.183.162)

NOT 18 - FİNANSMAN GELİRLERİ

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Kur farkı gelirleri	33.307.751	27.993.741
Faiz gelirleri	53.208.636	37.118.985
Finansal gelirler	86.516.387	65.112.726

NOT 19 - FİNANSMAN GİDERLERİ

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Kur farkı giderleri	(74.060.076)	(56.445.977)
Banka kredileri faiz giderleri	(192.072.517)	(131.832.998)
Diğer	(6.659.085)	(5.240.955)
Finansal giderler	(272.791.678)	(193.519.930)

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 20 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Şirket faaliyetleri, Türkiye’de yürürlükte bulunan vergi yönetmelik ve kanunları dahilinde vergilendirilmeye tabidir.

5 Aralık 2017 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 7061 sayılı “Bazı Vergi Kanunları İle Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” kapsamında 2018, 2019 ve 2020 yılları için kurumlar vergisi oranı %20’den %22’ye çıkarılmıştır (2017: %20). Kurumlar vergisi, ilgili olduğu yıl sonunu takip eden dördüncü ayın yirmi beşinci günü akşamına kadar beyan edilmekte ve ilgili ayın sonuna kadar tek taksitte ödenmektedir. Vergi mevzuatı uyarınca üçer aylık dönemler itibarıyla oluşan kazançlar üzerinden %22 oranında geçici vergi hesaplanarak ödenmekte ve bu şekilde ödenen tutarlar yıllık kazanç üzerinden hesaplanan vergiden mahsup edilmektedir.

Kurumlar Vergisi Kanunu’na göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönemin kurumlar vergisi matrahından indirilebilir. Beyanlar ve ilgili muhasebe kayıtları vergi dairesince beş yıl içerisinde incelenebilmekte ve vergi hesapları revize edilebilmektedir.

Türkiye’de mukim anonim şirketlerden, kurumlar vergisi ve gelir vergisinden sorumlu olmayanlar ve muaf tutulanlar haricindekilere yapılanlarla Türkiye’de mukim olan ve olmayan gerçek kişilere ve Türkiye’de mukim olmayan tüzel kişilere yapılan temettü ödemeleri %15 gelir vergisine tabidir. Türkiye’de mukim anonim şirketlerden yine Türkiye’de mukim anonim şirketlere yapılan temettü ödemeleri gelir vergisine tabi değildir. Ayrıca karın dağıtılmaması veya sermayeye eklenmesi durumunda gelir vergisi hesaplanmamaktadır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10. maddesinde değişiklik yapılarak 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun’unun 35. maddesiyle yapılan değişiklikle, araştırma ve geliştirme harcamaları üzerinden hesaplanacak Ar-Ge indirim oranı %40’tan %10’e çıkarılmıştır.

Anılan kanun 1 Nisan 2008 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Buna göre kurumlar vergisi mükellefleri, yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri çerçevesinde işletme bünyesinde 2008 yılından itibaren yaptıkları harcamaların %100’ü kurumlar kazancı tespitinde Ar-Ge indirimi olarak dikkate alınabilmektedir. 2018 ve 2017 yılına ilişkin olarak yapılan araştırma ve geliştirme harcamalarının toplam üzerinden %100 oranında Ar-Ge indirimi hesaplanması gerekmektedir.

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihli bilançolarda ödenecek vergi tutarları peşin ödenen vergilerle netleştirilerek aşağıdaki gibi gösterilmiştir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kurumlar vergisi gideri	2.552.548	20.582.680
Tenzil: Peşin ödenen vergiler	(16.993.543)	(36.978.726)
Dönem karı vergi varlığı	(14.440.995)	(16.396.046)

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 20 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllara ait toplam vergi giderinin dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Kurumlar vergisi gideri	(2.552.548)	(20.582.680)
Ertelenmiş vergi geliri/ (gideri)	(13.724.387)	(9.756.834)
Toplam vergi gideri	(16.276.935)	(30.339.514)

Ertelenmiş vergiler

Şirket, ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüklerini, finansal durum tablosu kalemlerinin Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca düzenlenmiş finansal tabloları ve yasal finansal tabloları arasındaki farklı değerlendirilmeler sonucunda ortaya çıkan geçici farkların etkilerini dikkate alarak hesaplamaktadır. Söz konusu geçici farklar genellikle gelir ve giderlerin, Türkiye Finansal Raporlama Standartları ve Vergi Kanunlarına göre değişik raporlama dönemlerinde muhasebeleşmesinden kaynaklanmaktadır.

5 Aralık 2017 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 7061 sayılı “Bazı Vergi Kanunları İle Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” kapsamında 2018, 2019 ve 2020 yılları için kurumlar vergisi oranı %20’den %22’ye çıkarılmıştır. Söz konusu kanun kapsamında, 31 Aralık 2017 tarihli finansal tablolarda ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri, geçici farkların 2018, 2019 ve 2020 yıllarında vergi etkisi oluşturacak kısmı için %22 vergi oranı ile, geçici farkların 2021 ve sonraki dönemlerde vergi etkisi oluşturacak kısmı için ise %20 oranı ile hesaplanmıştır.

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla, birikmiş geçici farklar ve ertelenmiş vergi varlıkları/(yükümlülüklerinin) yürürlükteki vergi oranları kullanılarak hazırlanan dökümü aşağıdaki gibidir:

	Vergilendirilebilir geçici farklar		Ertelenmiş vergi varlıkları/(yükümlülükleri)	
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Maddi ve maddi olmayan varlıkların endeksleme ve faydalı ömür farkları	255.885.852	164.262.704	(56.294.887)	(36.137.795)
Kıdem tazminatı karşılığı	(34.199.225)	(23.730.294)	7.523.830	5.220.665
Garanti gider karşılığı	(49.833.149)	(73.445.026)	10.963.293	16.157.906
Dava gider karşılıkları	(6.881.714)	(7.704.448)	1.513.977	1.694.978
Ticari alacakların, borçların ve ilişkili taraflardan ticari alacakların tahakkuk etmemiş finansman gelirleri/giderleri net	1.520.485	2.304.224	(334.507)	(506.929)
Şüpheli ticari alacaklar karşılığı	(2.157.532)	(1.804.826)	474.657	397.062
Stok değer düşüklüğü karşılığı	(29.814.310)	(33.875.335)	6.559.148	7.452.574
Satış primleri tahakkuku	(26.459.516)	(38.678.315)	5.821.094	8.509.229
Diğer gider karşılıkları	(2.047.491)	(8.943.195)	450.448	1.967.503
Yatırım teşviki vergi varlığı	265.248.893	188.993.063	79.574.668	56.697.919
Ertelenmiş gelir	(16.263.501)	(2.513.027)	3.577.970	552.866
Diğer	(40.606.184)	(34.099.577)	8.933.360	7.501.906
Ertelenmiş vergi varlığı			68.763.051	69.507.884

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 20 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Şirket, Adapazarı komple yeni yatırımı için, 2012 yılı 4.çeyreğinde 3 Ekim 2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında, büyük ölçekli yatırım teşvik belgesi almıştır. Söz konusu teşvik belgesi, 18 Mayıs 2016 tarihinde Ekonomi Bakanlığı'ndan tamamlanma vizesi esnasında tutarı artırılarak 279.094.080 TL olarak kapanmış ve %30 yatırıma katkı oranı ile 83.728.224 TL tutarında vergi avantajı sağlamıştır. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, söz konusu yatırım indirimine ilişkin ertelenmiş vergi varlığı 54.751.674 TL'dir.

Şirket, 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında 2015 yılı dördüncü çeyreğinde büyük ölçekli yatırım teşvik belgesi ile 2017 yılı ikinci çeyreğinde bölgesel yatırım teşvik belgesi almıştır. Söz konusu teşvik belgelerinin yatırıma katkı oranları %30 olup 2018 yılında yapılan yatırımlar için ilave %15 yatırıma katkı tutarı alınmıştır. 2018 yılında söz konusu iki belgeye istinaden 27.940.811 TL tutarında vergi avantajı sağlanmıştır. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, söz konusu yatırım indirimlerine ilişkin ertelenmiş vergi varlığı 24.822.994 TL'dir.

Ertelenmiş vergi varlıklarının yıllar içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	69.507.884	76.052.805
Dönem karına yansıtılan	(13.724.387)	(9.756.834)
Diğer kapsamlı gelir/(gidere) yansıtılan	12.979.554	3.211.913
31 Aralık	68.763.051	69.507.884

Cari dönem vergi giderinin mutabakatı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Vergi öncesi kar	256.383.584	351.095.844
Yürürlükteki vergi oranı kullanılarak hesaplanan vergi gideri	56.404.389	70.219.169
Yatırım indirimi	(27.940.811)	(31.219.817)
Ar-ge indirimi	(11.921.261)	(8.376.398)
Kanunen kabul edilmeyen giderler	438.932	363.804
Diğer	(704.314)	(647.244)
Toplam vergi gideri	16.276.935	30.339.514

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

NOT 21 - PAY BAŞINA KAZANÇ

Pay başına kazanç, net karın ilgili dönem içinde mevcut hisselerin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile tespit edilir.

Şirketler mevcut hissedarlara birikmiş karlardan hisseleri oranında hisse dağıtarak ("Bedelsiz Hisseler") sermayelerini arttırabilir. Pay başına kazanç hesaplanırken, bu bedelsiz hisse ihracı çıkarılmış hisseler olarak sayılır. Dolayısıyla pay başına kazanç hesaplamasında kullanılan ağırlıklı hisse adedi ortalaması, hisselerin bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

Pay başına esas kazanç, hissedarlara ait net karın çıkarılmış adi hisselerin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile hesaplanır. Şirket'in bir hissesinin nominal değeri 1 Kuruş'tur.

	2018	2017
Dönem net karı	240.106.649	320.756.330
Çıkarılmış adi hisselerin ağırlıklı ortalama adedi	5.336.900.000	5.336.900.000
Pay başına kazanç (1 Kr nominal değerli 1 pay başına TL olarak)	0,0450	0,0601

NOT 22 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

Şirket Koç Holding ve CNHI Österreich tarafından müştereken kontrol edilmektedir. İlişkili taraflara ilişkin bakiye ve işlemler dipnotu, müşterek kontrol gücüne sahip şirketler ve bu şirketlerin grup şirketleri olarak gruplandırılarak sunulmaktadır.

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla ilişkili taraflardan alacaklar ve ilişkili taraflara borçlar bakiyeleri ile dönem içerisindeki ilişkili taraflarla yapılan işlemlerin özeti aşağıda sunulmuştur:

i) 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla ilişkili taraf bakiyeleri:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
a) Banka mevduatları ve krediler		
İlişkili taraf banka mevduatları:		
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. ("Yapı Kredi")	26.800.000	20.223.659
	26.800.000	20.223.659

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 22 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

b) İlişkili taraflardan ticari alacaklar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Grup şirketlerinden ticari alacaklar		
CNHI International SA ("CNHI International") (*)	139.441.701	133.048.916
CNH Industrial (India) Pvt. Ltd.	3.800.512	519.562
Iveco Argentina, S.A	3.108.842	12.382.869
CNH Industrial Brasil Ltda	1.759.612	1.663.100
CNHI Italy SPA ("CNHI Italy")	71.993	3.962.306
Diğer	2.004.043	2.378.244
	150.186.703	153.954.997

(*) İlişkili taraflardan ticari alacaklar, Şirket'in yurtdışı satışlarının önemli kısmının CNHI International aracılığı ile gerçekleştirilmesi sebebi ile oluşmaktadır. Söz konusu alacaklar, iş anlaşmalarında belirlenen vadeler kapsamında düzenli olarak tahsil edilmektedir.

c) İlişkili taraflara ticari borçlar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Koç Holding	4.132.096	4.012.294
Ortaklara ticari borçlar	4.132.096	4.012.294
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. ("Zer")	16.090.601	23.065.152
Opet Fuchs Madeni Yağ Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Opet Fuchs")	8.868.393	13.648.183
Koç Sistem Bilgi ve İletişim Hizmetleri A.Ş. ("Koç Sistem")	6.535.691	11.014.177
Otokoç Otomotiv San. ve Tic. A.Ş. ("Otokoç")	652.722	572.254
Setur Servis Turistik A.Ş. ("Setur")	603.119	1.172.255
Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. ("Ram Sigorta")	572.203	281.257
Koçtaş Yapı Marketleri A.Ş. ("Koçtaş")	450.066	868.742
Divan Turizm İşletmeleri ("Divan")	304.684	329.515
Akpa Dayanıklı Tüketim LPG ve Akaryakıt Ürünleri Paz. A.Ş. ("Akpa")	278.980	252.318
Opet Petrolcülük A.Ş. ("Opet")	273.645	174.451
CNH Industrial India Private ("CNHI India")	-	2.906.606
Eltek Elektrik İth. İhracat ve Toptan Tic. A.Ş. ("Eltek")	-	1.311.649
Diğer	323.243	125.118
Grup şirketlerine ticari borçlar	34.953.347	55.721.677
Tenzil: Tahakkuk etmemiş finansman gideri	(707.425)	(680.166)
	38.378.018	59.053.805

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 22- İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

ii) 1 Ocak - 31 Aralık 2018 ve 2017 hesap dönemlerine ilişkin, ilişkili taraflara yapılan önemli satışlar ve ilişkili taraflardan yapılan önemli alımlar:

a) İlişkili taraflara yapılan ürün satışları

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Grup şirketlerine yapılan ürün satışları		
CNHI International (*)	1.927.741.998	1.083.003.728
Iveco Argentina	15.602.824	31.658.094
CNHI Italy	13.417.220	8.614.607
CNH Industrial (India) PV	9.699.119	1.386.706
CNH Industrial Brasil Ltda	8.612.560	6.068.221
Yapı Kredi Finansal Kiralama A.O.	8.357.187	14.933.816
Diğer	3.219.452	843.719
	1.986.650.360	1.146.508.891

(*) Şirket, yurtdışı satışlarının önemli kısmını CNHI International aracılığı ile gerçekleştirmektedir.

b) İlişkili taraflara yapılan hizmet satışları

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Grup şirketlerine yapılan hizmet satışları		
CNHI International (1)	6.079.148	2.940.777
CNHI Italy (2)	2.634.753	1.779.589
Diğer	759.506	182.557
	9.473.407	4.902.923

(1) CNHI International'a verilen hizmetler mühendislik hizmeti, danışmanlık ve diğer çeşitli hizmetler ile ilgilidir.

(2) CNHI Italy'e verilen hizmetler mühendislik hizmeti ve diğer çeşitli hizmetler ile ilgilidir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 22 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

c) İlişkili taraflardan yapılan mal alımları

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Grup şirketlerinden yapılan mal alımları		
CNHI International (1)	768.887.684	586.212.375
Opet Fuchs (2)	53.592.895	55.843.027
Zer	9.815.910	8.235.478
Koç Sistem	6.759.885	11.997.955
Akpa	4.331.738	4.490.958
Opet (2)	3.060.360	2.663.041
CNHI India (3)	1.588.480	44.032.130
Diğer	9.201.991	5.468.092
	857.238.943	718.943.056

- (1) Şirket, traktör, tarım makineleri, iş makineleri, motor ve yedek parça alımı yapmaktadır.
(2) Şirket üretimde kullanmak üzere muhtelif yağ ve Şirket araçlarında kullanılmak üzere akaryakıt alımı yapmaktadır.
(3) Şirket üretimde kullanmak üzere ponte ve ön dingil alımı yapmaktadır.

d) İlişkili taraflardan yapılan hizmet alımları

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Ortaklardan yapılan hizmet alımları		
Koç Holding (1)	8.052.491	7.431.599
	8.052.491	7.431.599
Grup şirketlerinden yapılan hizmet alımları		
Zer (2)	92.326.338	101.069.275
CNHI International (3)	33.406.913	11.223.071
Koç Sistem (4)	10.148.480	5.299.754
Setur (5)	7.554.100	7.308.182
Otokoç (6)	5.619.528	4.007.579
Ram Sigorta (7)	3.893.001	3.256.072
Eltek	-	12.539.656
Diğer	6.228.810	4.149.669
	159.177.170	148.853.258
	167.229.661	156.284.857

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

NOT 22 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

d) İlişkili taraflardan yapılan hizmet alımları (Devamı)

- (1) Koç Holding A.Ş.'nin bünyesindeki şirketlere finans, hukuk, planlama, vergi, üst yönetim gibi konularda sunduğu hizmetlerin karşılığı olarak, personel ve üst yönetim giderleri dahil olmak üzere Koç Holding A.Ş. nezdinde hizmet sunulan şirketlerle ilgili olarak oluşan giderlerin, Transfer Fiyatlaması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında 1 Seri No.lu Genel Tebliğin "11- Grup İçi Hizmetler" düzenlemesi çerçevesinde dağıtımı sonucunda Şirketimize fatura edilen hizmet bedelini içermektedir.
- (2) Zer'den alınan hizmetler güvenlik, temizlik, nakliye ve benzeri diğer hizmetler ile ilgilidir.
- (3) CNHI International'dan alınan hizmetler alınan mühendislik hizmeti, strateji geliştirme, aracılık ve danışmanlık ile ilgilidir.
- (4) Koç Sistem'den alınan hizmetler; destek kapsamında olup; genel olarak bilgisayarların bakım onarım, lisans yenilemelerini içermektedir.
- (5) Setur'dan alınan hizmetler genel olarak satış ve pazarlama faaliyetleri kapsamında alınan uçak biletleri, ile konaklamalar ve yapılan çeşitli organizasyonlar ile ilgilidir.
- (6) Otokoç'tan alınan hizmet, Şirket araçlarının kiralama hizmetlerine ilişkindir.
- (7) Sigorta acentesi olarak faaliyet gösteren Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. aracılığı ile sigorta şirketleri ile imzalanan poliçeler kapsamında 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren hesap döneminde ödenen ve tahakkuk eden prim tutarını içermektedir.

iii) 1 Ocak - 31 Aralık 2018 ve 2017 hesap dönemlerine ilişkin ilişkili taraflarla yapılan işlemler ile ilgili finansal gelir ve giderler:

Grup şirketleri ile yapılan işlemlerle ilgili finansal gelir ve giderler

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Faiz geliri		
Yapı Kredi	2.784.148	23.659

iv) İlişkili taraflara ödenen temettüler:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Koç Holding	112.500.000	93.750.000
CNHI Osterreich	112.500.000	93.750.000
	225.000.000	187.500.000

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 22 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

v) 1 Ocak - 31 Aralık 2018 ve 2017 hesap dönemlerine ilişkin ilişkili taraflarla yapılan diğer işlemler:

Şirket üst düzey yönetim kadrosunu, yönetim kurulu üyeleri, genel müdür ve genel müdür yardımcılarını olarak belirlemiştir.

Şirket'in 2018 yılında üst düzey yöneticilerine sağladığı faydalar toplamı 26.956.194 TL'dir (2017: 17.599.881 TL). İşten ayrılma dolayısı ile yapılan ödeme 8.100.500 TL (2017: Yoktur) olup geri kalan tutarın tamamı kısa vadeli faydalardan oluşmaktadır.

NOT 23 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

Şirket faaliyetlerinden dolayı çeşitli finansal risklere maruz kalmaktadır. Bu riskler, piyasa riski, kur riski, makul değer faiz oranı riski, fiyat riski ve nakit akım faiz oranı riski, kredi riski ve likidite riskidir. Şirket'in genel risk yönetimi programı, finansal piyasaların değişkenliğine ve muhtemel olumsuz etkilerinin Şirket'in finansal performansı üzerindeki etkilerini asgari seviyeye indirmeye yoğunlaşmaktadır.

Risk yönetimi, Şirket Yönetim Kurulu tarafından onaylanan politikalar çerçevesinde uygulanmaktadır.

a) Piyasa riski

Kur riski

Şirket, yurt içi ve yurt dışındaki şirketler ile yabancı paraya dayalı ticari faaliyetlerde bulunması sebebi ve döviz cinsinden kullanmış olduğu uzun vadeli yatırım kredisiyle birlikte kur riskine maruz kalmaktadır. Kur riski ileride oluşacak ticari işlemler, kayda alınan yabancı para aktif ve pasifler sebebiyle ortaya çıkmaktadır. Şirket söz konusu kur riskini döviz pozisyonunu düzenli analiz ederek takip etmekte ve sınırlandırmaktadır.

Nakit Akış Riskinden Korunma Araçları

Şirketin, aldığı Avro cinsinden uzun vadeli kredileri, gerçekleşme olasılığı yüksek Avro cinsinden ihracat gelirleri nedeniyle maruz kalınan EUR/TL spot kur riskine karşı korunma aracı olarak tanımlanmış olup; bu kapsamda, 15 Temmuz 2016 tarihinden itibaren nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulanmaktadır. Söz konusu kredilerin kur farkı gelir/gideri, ilgili riskten korunma konusu olan kalemin nakit akışları gerçekleşene kadar özkaynaklar altında "Nakit akış riskinden korunma kazanç/(kayıpları)"hesabında muhasebeleştirilmektedir. Bu kapsamda ilişkilendirilen kredilerin 31 Aralık 2018 itibarıyla tutarı 39.333.333 Avro'dur (31 Aralık 2017: 49.166.667 TL). Özkaynaklarda muhasebeleştirilen kur farkı gideri vergi sonrası 53.579.549 TL'dir (31 Aralık 2017: 22.663.938 TL).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 23 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla, Şirket’in yabancı para varlıklarının ve yükümlülüklerinin tutarları ile TL karşılık tutarları aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2018						
	TL Karşılığı	ABD Doları	Avro	GBP	CHF	YEN
1.Ticari alacaklar	156.523.027	718.161	25.339.226	-	-	-
2.Parasal finansal varlıklar (banka hesapları dahil) (Not 3)	53.857.203	97.701	8.840.397	5.279	1.925	165.649
3.Diğer	-	-	-	-	-	-
4.Dönen varlıklar (1+2+3)	210.380.230	815.862	34.179.623	5.279	1.925	165.649
5.Ticari alacaklar	-	-	-	-	-	-
6.Diğer	-	-	-	-	-	-
7.Duran varlıklar (5+6)	-	-	-	-	-	-
8.Toplam varlıklar (4+7)	210.380.230	815.862	34.179.623	5.279	1.925	165.649
9.Ticari borçlar	110.841.294	1.131.311	15.124.885	106.801	-	273.545.061
10.Finansal yükümlülükler (Not 4)	67.712.459	-	11.232.989	-	-	-
11.Parasal olan diğer yükümlülükler	34.762.271	-	5.766.800	-	-	-
12.Kısa vadeli yükümlülükler (9+10+11)	213.316.024	1.131.311	32.124.674	106.801	-	273.545.061
13.Finansal yükümlülükler (Not 4)	351.512.444	-	58.313.279	-	-	-
14.Uzun vadeli yükümlülükler (13)	351.512.444	-	58.313.279	-	-	-
15.Toplam yükümlülükler (12+14)	564.828.468	1.131.311	90.437.953	106.801	-	273.545.061
16. Nakit akış riskinden korunma muhasebesine konu tutarlar	237.101.333	-	39.333.333	-	-	-
17. Nakit akış riskinden korunma sonrası net yabancı para pozisyonu (16+18)	(117.346.905)	(315.449)	(16.924.997)	(101.522)	1.925	(273.379.412)
18.Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu (8-15)	(354.448.238)	(315.449)	(56.258.330)	(101.522)	1.925	(273.379.412)

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.**1 OCAK – 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR**
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)**NOT 23 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)**

31 Aralık 2017

	TL Karşılığı	ABD Doları	Avro	GBP	CHF	YEN
1.Ticari alacaklar	169.975.100	76.979	37.578.284	-	-	-
2.Parasal finansal varlıklar (banka hesapları dahil) (Not 3)	117.483.120	39.063	25.954.323	11.937	6.452	1.388.347
3.Diğer	-	-	-	-	-	-
4.Dönen varlıklar (1+2+3)	287.458.220	116.042	63.532.607	11.937	6.452	1.388.347
5.Ticari alacaklar	1.583.590	-	350.701	-	-	-
6.Diğer	3.844	1.019	-	-	-	-
7.Duran varlıklar (5+6)	1.587.434	1.019	350.701	-	-	-
8.Toplam varlıklar (4+7)	289.045.654	117.061	63.883.308	11.937	6.452	1.388.347
9.Ticari borçlar	118.095.824	3.666.533	21.703.846	73.070	-	176.269.229
10.Finansal yükümlülükler (Not 4)	106.061.352	-	23.488.285	-	-	-
11.Parasal olan diğer yükümlülükler	17.515.537	-	3.878.981	-	-	-
12.Kısa vadeli yükümlülükler (9+10+11)	241.672.713	3.666.533	49.071.112	73.070	-	176.269.229
13.Finansal yükümlülükler (Not 4)	267.919.664	-	59.333.333	-	-	-
14.Uzun vadeli yükümlülükler (13)	267.919.664	-	59.333.333	-	-	-
15.Toplam yükümlülükler (12+14)	509.592.377	3.666.533	108.404.445	73.070	-	176.269.229
16. Nakit akış riskinden korunma muhasebesine konu tutarlar	128.429.583	-	32.083.333	-	-	-
17. Nakit akış riskinden korunma sonrası net yabancı para pozisyonu (16+18)	(92.117.140)	(3.549.472)	(12.437.804)	(61.133)	6.452	(174.880.882)
18.Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu (8-15)	(220.546.723)	(3.549.472)	(44.521.137)	(61.133)	6.452	(174.880.882)

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.**1 OCAK – 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

**NOT 23 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN
RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)**

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren dönemler için Şirket’in gerçekleştirmiş olduğu ithalat ve ihracat tutarları aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Toplam ihracat tutarı	1.899.619.829	1.133.809.911
Toplam ithalat tutarı	1.647.758.605	1.066.131.455

Şirket, başlıca Avro ve ABD Doları cinsinden kur riskine maruz kalmaktadır. 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla Şirket’in sahip olduğu Avro ve ABD Doları cinsinden döviz pozisyonunun TL’nin yabancı paralar karşısında %10 değer kazanması ve kaybetmesi ve diğer tüm değişkenlerin sabit olduğu varsayımı altında dönem net kar/zararı ile özkaynaklar üzerindeki etkisi aşağıda belirtilmiştir:

31 Aralık 2018				
	Kar/Zarar		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları’nın TL karşısında %10 değerlenmesi/değer kaybetmesi halinde				
ABD Doları net varlık sebebi ile oluşan gelir/gider	(165.955)	165.955	-	-
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
ABD Doları net etki	(165.955)	165.955	-	-
Avro’nun TL karşısında %10 değerlenmesi/değer kaybetmesi halinde				
Avro net yükümlülük sebebi ile oluşan gelir/gider	(33.912.522)	33.912.522	6.326.587	(6.326.587)
Avro riskinden korunan kısmı (-)	15.599.124	(15.599.124)	18.493.904	(18.493.904)
Avro net etki	(18.313.398)	18.313.398	24.820.491	(24.820.491)
Diğer’in TL karşısında %10 değerlenmesi/değer kaybetmesi halinde				
Diğer net yükümlülük sebebi ile oluşan gelir/gider	(1.502.986)	1.502.986	-	-
Diğer riskinden korunan kısmı (-)	-	-	-	-
Diğer net etki	(1.502.986)	1.502.986	-	-
Toplam net etki	(19.982.338)	19.982.338	24.820.491	(24.820.491)

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.**1 OCAK – 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

**NOT 23 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN
RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)**

31 Aralık 2017				
	Kar/Zarar		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları'nın TL karşısında %10 değerlenmesi/değer kaybetmesi halinde				
ABD Doları net varlık sebebi ile oluşan gelir/gider	(1.338.825)	1.338.825	-	-
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
ABD Doları net etki	(1.338.825)	1.338.825	-	-
Avro'nun TL karşısında %10 değerlenmesi/değer kaybetmesi halinde				
Avro net yükümlülük sebebi ile oluşan gelir/gider	(19.969.043)	19.969.043	4.038.864	(4.038.864)
Avro riskinden korunan kısmı (-)	17.152.628	(17.152.628)	(17.760.967)	17.760.967
Avro net etki	(2.816.415)	2.816.415	(13.722.103)	13.722.103
Diğer'in TL karşısında %10 değerlenmesi/değer kaybetmesi halinde				
Diğer net yükümlülük sebebi ile oluşan gelir/gider	(613.040)	613.040	-	-
Diğer riskinden korunan kısmı (-)	-	-	-	-
Diğer net etki	(613.040)	613.040	-	-
Toplam net etki	(4.768.280)	4.768.280	(13.722.103)	13.722.103

Faiz oranı riski

Şirket'in faiz oranına duyarlı finansal araçlarını gösteren tablo aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Sabit faizli finansal araçlar		
Vadeli mevduatlar (Not 3)	398.286.551	424.900.094
Borçlanmalar (Not 4)	1.577.179.304	991.592.011
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Değişken faizli finansal araçlar		
Borçlanmalar (Not 4)	195.560.000	135.314.180

Değişken faizli finansal araçlar için 31 Aralık 2018 tarihinde mevcut tüm para birimleri cinsinden olan faiz 100 baz puan yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, değişken faizli kredilerden oluşan yüksek/düşük faiz gideri sonucu vergi öncesi dönem karı 1.839.719 TL (31 Aralık 2017: 532.756 TL) daha düşük/yüksek olacaktı.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 23 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

b) Kredi riski

Finansal varlıkları elinde bulundurmak, karşı tarafın anlaşmanın gereklerini yerine getirememesi riskini de taşımaktadır. Şirket yönetimi bu riskleri, her anlaşmada bulunan karşı taraf için ortalama riski kısıtlayarak ve gerektiği takdirde teminat alarak karşılamaktadır. Şirket, daha çok bayilerinden doğabilecek bu riski, belirlenen kredi limitlerini alınan teminatlar ile sınırlayarak teminat tutarlarını sık aralıklarla güncelleyerek ve satılan traktörlerin mülkiyetini Şirket lehine rehin koydurarak ve doğrudan borçlanma sistemini kullanarak yönetmektedir. Kredi limitlerinin kullanımı Şirket tarafından sürekli olarak izlenmekte ve müşterilerin finansal durumları, geçmiş tecrübeleri ve diğer faktörler göz önüne alınarak müşterinin kredi kalitesi sürekli değerlendirilmektedir.

Şirket ticari alacakların beklenen kredi zararı karşılığının hesaplaması için TFRS 9’da belirtilen kolaylaştırılmış yaklaşımı uygulamıştır. Bu yaklaşım tüm ticari alacaklar için ömür boyu beklenen kredi zararı karşılığı uygulamasına izin vermektedir. Beklenen kredi zararını ölçmek için, öncelikle Şirket ticari alacaklarını vadeleri ve kredi riski karakterleri dikkate alarak gruplandırmıştır. Geçmiş kredi zarar deneyimleri ve ileriye yönelik makroekonomik göstergeler kullanılarak gruplandırılan her bir ticari alacak sınıfı için beklenen kredi zararı oranı hesaplanmış ve belirlenen oran ile ticari alacak toplamaları çarpılarak beklenen kredi zarar karşılığı hesaplanmıştır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla yapılan hesaplama baz olan kredi zarar oranları vadesi 1 ay geçmiş alacakları için % 0,04; 1-3 ay geçmiş alacaklar için %0,9; 3 aydan fazla geçmiş alacakları için %3,5 olarak belirlenmiştir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.**1 OCAK – 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 23 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla Şirket’in maksimum kredi riskine maruz tutarı aşağıda sunulmuştur:

31 Aralık 2018						
	İlişkili taraf	Ticari alacaklar Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer Alacaklar taraf	Bankalardaki mevduat	Türev araçlar
Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defteri değeri	150.186.703	296.552.252	-	382.572	412.668.530	-
Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	1.985.081	-	-	-	-
Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değeri						
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	51.547.274	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(51.547.274)	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-
Azami kredi riskine maruz tutar (*)	150.186.703	298.537.333	-	382.572	412.668.530	-

(*) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla azami kredi riskine maruz tutarın teminat tutarı 650.122.562 TL’dir. Ayrıca, vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların hepsi teminat altındadır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.**1 OCAK – 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 23 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

31 Aralık 2017						
	İlişkili	Ticari	İlişkili	Diğer	Bankalardaki	Türev
	taraf	alacaklar	taraf	Alacaklar	mevduat	araçlar
		Diğer		Diğer		
		taraf		taraf		
Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defteri değeri	153.954.997	641.344.718	-	381.220	441.722.150	-
Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	19.544.687	-	-	-	-
Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değeri						
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	49.389.742	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(49.389.742)	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-
Azami kredi riskine maruz tutar (*)	153.954.997	660.889.405	-	381.220	441.722.150	-

(*) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar, kredi güvenirliliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla azami kredi riskine maruz tutarın teminat tutarı 614.574.000 TL’dir. Ayrıca, vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların hepsi teminat altındadır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 23 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

c) Likidite riski

Likidite risk yönetimi, yeterli ölçüde nakit ve menkul kıymet tutmayı, yeterli miktarda kredi işlemleri ile fon kaynaklarının kullanılabilirliğini ve piyasa pozisyonlarını kapatabilme gücünü ifade eder.

Mevcut ve ilerideki muhtemel borç gereksinimlerinin fonlanabilme riski, yeterli sayıda ve yüksek kalitedeki kredi sağlayıcılarının erişilebilirliğinin ve operasyonlardan yaratılan fonun yeterli miktarlarda olmasının sürekli kılınması suretiyle yönetilmektedir. Şirket yönetimi kesintisiz likiditasyonu sağlamak amacıyla müşteri alacaklarının vadesinde tahsil edilmesi konusunda yakın takip yapmakta, tahsilatlardaki gecikmenin Şirket'e finansal herhangi bir yük getirmemesi için yoğun olarak çalışmakta ve de bankalarla yapılan çalışmalar sonucunda Şirket'in ihtiyaç duyması halinde kullanıma hazır nakdi ve gayri nakdi kredi limitleri belirlemektedir.

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla pasif kalemlerin indirgenmemiş nakit akımları ve kalan vadelerine göre gösterimi aşağıdaki tablolarda sunulmuştur:

31 Aralık 2018						Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı
	Defter değeri	3 aydan Kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	Vadesiz	
Finansal borçlar (Not 4)	1.772.739.304	213.963.294	280.382.432	1.588.415.545	-	2.082.761.271
Ticari borçlar (Not 5)	474.202.708	491.231.448	-	-	-	491.231.448
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 22)	38.378.018	38.378.018	-	-	-	38.378.018
Diğer borçlar	13.065.251	13.065.251	-	-	-	13.065.251
Türev olmayan finansal yükümlülükler	2.298.385.281	756.638.011	280.382.432	1.588.415.545	-	2.625.435.988
Türev nakit girişleri	-	-	-	-	-	-
Türev nakit çıkışları	-	-	-	-	-	-
Türev finansal yükümlülükler	-	-	-	-	-	-

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 23 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

		31 Aralık 2017				Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı
	Defter değeri	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	Vadesiz	
Finansal borçlar (Not 4)	1.126.906.191	197.694.283	147.807.232	930.286.538	-	1.275.788.053
Ticari borçlar (Not 5)	666.426.948	680.487.558	-	-	-	680.487.558
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 22)	59.053.805	59.733.971	-	-	-	59.733.971
Diğer borçlar	26.108.488	26.108.488	-	-	-	26.108.488
Türev olmayan finansal yükümlülükler	1.878.495.432	964.024.300	147.807.232	930.286.538		2.042.118.070
Türev nakit girişleri	-	-	-	-	-	-
Türev nakit çıkışları	-	-	-	-	-	-
Türev finansal yükümlülükler	-	-	-	-	-	-

d) Sermaye risk yönetimi

Şirket'in ana hedefleri arasında yer alan ortaklarına getiri ve diğer hissedarlara fayda sağlamak ve sermaye maliyetini azaltmak için Şirket en uygun sermaye yapısını sürdürmeye çalışmakta ve bu şekilde Şirket'in faaliyetlerinin devamını sağlamaktadır.

Şirket, sermayeyi net finansal borç/toplam kaynak oranını kullanarak izlemektedir. Net finansal borç, finansal borçlar toplamının (uzun ve kısa vadeli finansal borçları içerir) nakit ve nakit benzerleri değerlerden düşülmesiyle hesaplanmaktadır. Bu oran net finansal borcun, finansal durum tablosunda bulunan net finansal borç ve toplam özkaynakların toplamına bölünmesiyle bulunur.

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Toplam finansal borçlar (Not 4)	1.772.739.304	1.126.906.191
Eksi: Nakit ve nakit benzerleri (Not 3)	(412.668.530)	(441.722.150)
Net finansal borç	1.360.070.774	685.184.041
Toplam özkaynaklar	651.857.722	757.769.491
Toplam kaynaklar	2.011.928.496	1.442.953.532
Net finansal borç/toplam kaynaklar	% 67,60	% 47,48

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 23 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

Finansal varlıkların makul değeri

Makul değer, piyasa katılımcıları arasında ölçüm tarihinde olağan bir işlemde, bir varlığın satışından elde edilecek veya bir borcun devrinde ödenecek fiyat olarak tanımlanır.

Finansal varlıkların tahmini makul değerleri, Şirket tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerlendirme metodları kullanılarak belirlenmiştir. Ancak, makul değer tahmini amacıyla piyasa verilerinin yorumlanmasında muhakeme kullanılır. Buna göre, burada sunulan tahminler, Şirket'in bir güncel piyasa işleminde elde edebileceği tutarları göstermeyebilir.

Aşağıdaki yöntem ve varsayımlar, makul değeri belirlenebilen finansal varlıkların makul değerlerinin tahmininde kullanılmıştır:

Parasal varlıklar

Dönem sonu kurlarıyla çevrilen dövize dayalı olan bakiyelerin makul değerlerinin, kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

Nakit ve nakit benzeri değerlerin makul bedellerinin, kısa vadeli olmaları dolayısıyla, kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

Ticari alacakların iskonto edilmiş kayıtlı değerlerinin, ilgili değer düşüklük karşılıklarıyla beraber makul değerlerine yaklaşık tutarlar üzerinden gösterildiği tahmin edilmektedir.

Parasal yükümlülükler

Uzun ve kısa vadeli banka kredilerinin makul değerleri Not 4'te gösterilmiştir.

Ticari borçların, iskonto edilmiş kayıtlı değerleri ile birlikte makul değerlerine yaklaşık tutarlar üzerinden gösterildiği tahmin edilmektedir.

NOT 24 - BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Yoktur.

.....